

naš tednik

LETO XXVIII. — Številka 31 29. julija 1976 Cena 4.— šil. P. b. b.
Erscheinungsort Klagenfurt. — Verlagspostamt 9020 Klagenfurt

UVODNIK

Kaj z bodočnostjo?

„Bodočnost bo pokazala, da bo ta ureditev (avstrijski manjšinski zakoni, op. ured.) nazadnje prinesla uspeh, ki bo zadovoljil vse“. Tako se glasi zadnji stavek avstrijskega odgovora na jugoslovanski aide memoire. Za trenutek mogoče izzveni iz tega stavka neka samozavest, končno pa le izžareva bojazen, ki obdaja kanclerja Kreisnega ter druge snovalce manjšinskih zakonov, ko že vsak ve, da so ti rezultat dogovora vlade s protimanjšinskimi in protidemokratskimi silami v Avstriji.

Kaj naj bi pokazala bodočnost, če bo vlada izvedla protimanjšinske zakone?

● Omenjena zakona povezujeta tudi že tako okrnjene manjšinske pravice in zaščito pogodno s predhodnim „ugotavljanjem“ manjšine, kar pomeni bistven odmik od duha in črke avstrijske državne pogodbe. Bodočnost naj torej pokaže, da na Koroškem ni več tolikšnega števila Slovencev, ki bi bili vredni zaščite. Celo prof. Veiter trdi, da bi preštevanje Slovencev in Hrvatov pomenilo navsezadnje njihovo narodno smrt — torej etnocid.

● Določila državne pogodbe jasno določajo, da mora biti slovenski jezik na Koroškem v posameznih okrajih uradni jezik dodatno k nemškemu. Proti jasni zapovedi državne pogodbe, ki je v Avstriji ustavni zakon, pa določa novi zakon o narodnih skupnostih, da uporabnik jezika manjšine poprej prijavi, da bo uporabljal jezik manjšine, uvaja pa tudi vrsto drugih pogojev, zaradi katerih postaja pravica do svobodne uporabe jezikov manjšin absurdna. Bodočnost naj torej pokaže, da avtohtonega slovenskega prebivalstva na Koroškem ni, katerega bi bilo treba enakopravno upoštevati v javnih službah.

● Pravično je bilo do sedaj zakonsko določilo, da morajo imeti vodje dvojezičnih šol na Koroškem tudi izpit iz slovenščine. Ker vsaj načelna enakopravnost slovenskih učiteljev pri zaposlitvi učiteljskih in ravnateljskih mest ni šla v račun šovinističnim in nedemokratskim skrajnežem na Koroškem in njihovim pomagačem v vladi, so to določilo kratkoma spremenili. Bodočnost naj torej tudi tukaj pokaže, da dvojezične šole končno niso potrebne, ker absolvent slovenske šole ne sme imeti možnosti do enakopravne zaposlitve v službenih mestih.

● Zakon o narodnih skupnostih predvideva ustanovitev sosvetov narodnih skupin, ki so po načinu oblikovanja in pristojnostih naravnani tako, da kratijo pravice zakonitega zastopstva organizacij slovenske in hrvaške manjšine, kar je v nasprotju s 1. odstavkom člena 7 državne pogodbe. Bodočnost naj pokaže, da je možno spremeniti samozavestna predstavništva slovenske manjšine na Koroškem v pohlevno izvršiteljico vladinih načrtov.

● In končno zakon v narodnih skupnostih slovenske in hrvaške manjšine,

Svetovna javnost zasleduje razvoj na Koroškem

Svetovna javnost se čedalje bolj zanima za način, kako misli Avstrija rešiti manjšinski problem. Pri tem predvsem zaskrbljeno opazuje enostranski pristop in hitrost, s katero je dunajski parlament pred kratkim sklenil tako imenovane „manjšinske zakone“, katerih je eno takšno, da zahteva kot edini kriterij za izpolnitev preštevanja pripadnikov manjšine. Te pravice bodo namreč odvisne od tega, ali bo prebivalstvo nekega kraja doseglo 25 procentov pripadnikov manjšine ali ne.

Italijanski list Relazioni internazionali, ki izhaja v Rimu, je svaril vprašanje, ali Avstrija morda ne pripravlja v svoji državi drugi Ulster (glavno mesto Irske, središče irske državljanske vojne), ker predpostavlja avstrijska vlada, da

njeno zadržanje more pri pripadnikih manjšine izzvati edinole najostrejšo reakcijo. Da se manjšine branijo, je konstatirala pred kratkim tudi Frankfurter Rundschau.

Na diplomatski ravni številni komentatorji označujejo problem kot beg Avstrije pred obveznostmi, ki jih je sprejela s podpisom državne pogodbe. V tem dokumentu manjšinski status nikjer ni odvisen od določenega števila pripadnikov. Zaradi tega se mnogi avtorji sprašujejo, ali to ni revizija državne pogodbe, katero je podpisala tudi avstrijska vlada. To vprašanje se ne stavlja le za posameznike, ampak tudi za institucije in signatarne države.

Ob sprejetju protimanjšinskih zakonov v parlamentu je pariški dopisnik jugoslovanske tiskovne

agencije Tanjug povprašal zastopnika francoskega zunanega ministrstva za stališče francoske vlade k temu problemu. Kajti tudi Francija je sodelovnica državne pogodbe. Zastopnik francoskega zunanega ministrstva je dejal, da njegova država pozorno zasleduje položaj. Opozoril je tudi na pogovore Kreisnega s Titom, kjer se je avstrijski kancler še kazal pripravljenega rešiti odprta vprašanja v dialogu med Avstrijo in Jugoslavijo.

Že ta francoski odgovor jasno kaže, da gre pri tem vprašanju za materijo, ki ima močan mednarodni aspekt.

Norveški list Arbeiderbladet pride končno do zaključka, da so v parlamentu zastopane tri stranke s svojo držo ponovno torpedirale trajno rešitev.

Št. Jakob: vnesti nemir za vsako ceno?

Krajevna veja šentjakobskega Kameradschaftsbunda je že lani ob svoji ustanovitvi pokazala svoj obraz, ko so prilomastili tja bivši borci z znaki tretjega rajha. — To je ugotovil šentjakobski slovenski občinski odbornik Anton Gabriel, pd. Strden na informacijski prireditvi Solidarnostnega komiteja v Št. Jakobu v torek zvečer.

V društvenih prostorih posojilnice se je zbralo precejšnje število rojakov, da se posvetujejo o nedeljski prireditvi. Prvi govornik je bil občinski odbornik Gabriel, ki je navzočim pripovedoval o izkušnjah, ki so jih dobili občinski mandatarji s Kameradschaftsbundom. Prve take izkušnje so dobili lansko leto, ko so ustanovili posebno krajevno vejo te organizacije.

● Na ustanovnem zboru številni iniciatorji svojega včerajšnjega štva in svoje miselnosti niso prav nič prikrivali. Precej od njih se je prineslo na zbor z hitlerjanskimi odličji, pa tudi v ostalem niso dopustili nobenega dvoma, da pri ogrevanju spominov na najbolj temno dobo evropske civilizacije nikakor ne zardijo od sramu, ampak da jim je tudi taka nečloveška preteklost kazalo na bodočnost. Na ustanovnem zboru je bil tudi župan direktor Jo-

Stranke napadajo Veiterja

Prispevek prof. Theodora Veiterja v dunajski „Die Furche“ je običajno koroškimi politikom kakor krap v grlu: Veiter je ugotovil, da so koroške stranke nemškonalne. Wagner se je polovičarsko branil tega naziva za svojo stranko. Potem pa je koroški deželni glavar ob koncu priznal, da je svojevrstno preštevanje, ki ga je parlament letos sklenil, nadaljevanje tiste poti, ki so jo sklenili leta 1959. Takrat so za isti pojem uporabljale stranke še prvotni naziv: ugotavljanje manjšine.

Tudi šef ÖVP Bacher je dejal, da mu beseda „nemškonalne“ leži v želodcu, vendar je imel takoj pri roki utemeljitev za nemškonalne fenomene na Ko-

roškem: Veiter naj vzame na znanje, da je Koroška naseljena pretežno z nemškogovorečimi ljudmi in da se v mejnem prostoru nacionalni moment bolj poudarja kot znotraj dežele, je dejal šef ÖVP. Distančiral se je od Veiterja seveda tudi Ferrari.

● Vlada SFR Jugoslavije je v zvezi z manjšinskima zakonoma poslala republiko Avstriji diplomatsko noto. — Pomočnik zveznega sekretarja za zunanje zadeve Nikola Miličević je v petek poklical veleposlanika republike Avstrije v Beogradu dr. Aleksandra Otta. Izročil mu je noto jugoslovanske vlade, ki ponovno potrjuje stališča, izražena v izjavi zveznega izvršnega sveta z dne 12. julija 1976 in v aide memoiru. V teh doku-

mentih je jugoslovanska vlada ocenila zakon o narodnostnih skupinah in novelirani zakon o popisu prebivalstva, ki ju je ne-

mentih je jugoslovanska vlada ocenila zakon o narodnostnih skupinah in novelirani zakon o popisu prebivalstva, ki ju je ne-

mentih je jugoslovanska vlada ocenila zakon o narodnostnih skupinah in novelirani zakon o popisu prebivalstva, ki ju je ne-

mentih je jugoslovanska vlada ocenila zakon o narodnostnih skupinah in novelirani zakon o popisu prebivalstva, ki ju je ne-

mentih je jugoslovanska vlada ocenila zakon o narodnostnih skupinah in novelirani zakon o popisu prebivalstva, ki ju je ne-

mentih je jugoslovanska vlada ocenila zakon o narodnostnih skupinah in novelirani zakon o popisu prebivalstva, ki ju je ne-

Člen 7: jugoslovanska nota Avstriji

mentih je jugoslovanska vlada ocenila zakon o narodnostnih skupinah in novelirani zakon o popisu prebivalstva, ki ju je ne-

mentih je jugoslovanska vlada ocenila zakon o narodnostnih skupinah in novelirani zakon o popisu prebivalstva, ki ju je ne-

Resolucija proti žeganju zastave

Na informacijski in diskusijski prireditvi Solidarnostnega komiteja za pravice koroških Slovencev v Št. Jakobu v Rožu so protestirali udeleženci soglasno in z vso odločnostjo proti žeganju zastave Kameradschaftsbunda, ki naj bi bilo 1. avgusta,

● ker se žeganje zastave dostojno uvršča v zaporedje podobnih prireditev organizacij, ki so s Kameradschaftsbundom ozko povezane tako politično kot tudi personalno (žeganje zastave Abwehrkämpferbunda v Vernberku, odkritje spomenika staremu nacistu Steinacherju v Velikovcu, žeganje zastave Abwehrkämpferbunda v Kotmari vasi) in ki so imele izrazito protislovenski, nedemokratski in nemškonalni značaj;

● ker žeganje zastave konec koncev služi le pripravi „primerne“ vzdušja za tako imenovano povpraševanje po jeziku (ugotavljanje manjšine) novembra meseca in bi tako sejala le nemir in prepir med oba naroda;

● ker naj bi se blagoslovila zastava društva, katerega vodstvo se še do danes ni distanciralo od roparskega pohoda Hitlerjeve Nemčije ter od protiaustrijskih ciljev nacionalsocialistične soldateske;

● ker pod temi pogoji tako blagoslavljanje zastave ni le naperjeno proti našim slovenskim sodeželanom, ampak je tudi žalitev za vse odkrite in patriotske Avstrije, ki nadvse prezirajo vsako ogrevanje spominov za nesrečno dobo nacionalsocialistične slepe pokorščine, ki je soprispevala v izbrisani avstrijske države.

Zaradi tega pozivajo žbrani občani vse šentjakobske občinske odbornike, naj se ozirajo na te argumente, naj ne dajo na razpolago občinskega zemljišča za prireditve Kameradschaftsbunda, ki je v Št. Jakob vnešana od zunaj ter naj v interesu mirnega in enakopravnega sožitja obeh narodnih skupnosti zahtevajo od okrajnega glavarstva, naj to prireditve prepove.

Seja predsedstva NSKS

● V petek je predsedstvo NSKS na svoji seji razpravljalo o zadnjem položaju na področju manjšinske politike. Na seji, kateri je predsedoval dr. Matelj Grilc, so člani predsedstva predvsem debatirali in sklepali o načrtu preprečitve ugotavljanja manjšine. Tega bojkota se zvezna vlada in stranke tako

● bojijo, tako da bodo izdali primerne odredbe za štetje šole v zadnjih dneh pred ugotavljanjem. Predsedstvo NSKS je razpravljalo tudi o najnovejših protislovenskih prireditvah. Pri tem je predsedstvo prišlo do spoznanja, da večinske stranke in vlada očitno tolerirajo in jim dobrohotno stojijo nasproti.

Predsednik SR Slovenije Kraigher: zastraševalno ozračje! Kratke vesti

Predsednik predsedstva SR Slovenije Sergej Kraigher je prejšnji teden na proslavi ob dnevu vstaje slovenskega naroda v Dražgošah imel pomemben govor, kjer se je dotaknil tudi najnovejšega položaja slovenske manjšine v Avstriji. Sergej Kraigher je med drugim dejal:

Val ogorčenja in protestov je zajel vso našo javnost v Sloveniji in Jugoslaviji, ki izraža obenem podporo boju naših manjšin v avstrijski Koroški, Štajerski in na Gradiščanskem. Nočem ponavljati dokazov o enostranskem kršenju obveznosti, ki jih ima Avstrija po mednarodnih pogodbah in o škodljivosti takega početja. To so dovolj odločno in utemeljeno storili skupščina SFRJ, Zvezni izvršni svet in zvezni sekretariat za zunanje zadeve, skupščine socialističnih republik ter najodgovornejši forumi družbenopolitičnih organizacij na čelu s predsedstvom zvezne konference SZDL Jugoslavije. To je storil tudi tovariš Tito ob sprejemu delegacije koroških Slovencev.

Mi, ki živimo na meji z Avstrijo, si prav zaradi mnogih trajnih skupnih interesov ter interesov obmejnega prebivalstva želimo najboljše odnose z Avstrijo in čim boljše sodelovanje v vseh vprašanjih. Te naše želje se v celoti ujemajo z izjavami najbolj odgovornih predstavnikov Republike Avstrije o njihovih željah in pripravljenosti za razvoj čim boljših odnosov z Jugoslavijo in za ureditev vseh odprtih vprašanj, vključno z izpolnjevanjem obveznosti iz Državne pogodbe. Če smo kljub temu danes priče neizbežnemu poslabšanju teh odnosov, je temu krivo oživiljanje velikonemškega nacionalnega šovinizma v Avstriji, zlasti na Koroškem in Štajerskem ter stalno popuščanje pritiskom teh sil. Gotovo ni naključje, da te sile oživljajo prav v Avstriji, zlasti na Koroškem in Štajerskem, medtem ko se na tleh ZR Nemčije in drugje v nemškogovorečem delu Evrope z njimi oplajajo le še ostanki nacistične desnice.

Zato mi dovolite, da prav ob tej priložnosti posebej poudarjam porast moči in vpliva v Avstriji velikonemškega nacionalnega šovinizma, torej sil, ki so svoj zgodovinski poraz doživele v drugi svetovni vojni in ki zaradi svoje družbene prirode težijo k reviziji državne pogodbe ter nasprotujejo

zboljševanju odnosov med našima državama.

Zato ni odveč, če se spomnimo, kako je avstrijski velikonemški nacionalni šovinizem posebno na Koroškem in Štajerskem bil nerazdvojno povezan z nacizmom, kako je leta služil pripravam na okupacijo in eksploatacijo Balkana, o čemer obstojajo danes številni dokumenti o delu tako imenovanih raziskovalnih centrov v Celovcu, Gradcu in na Dunaju v času tik pred drugo svetovno vojno. Ni čuda, da takšni ljudje niso hoteli in da nočejo izpustiti iz rok arhivska in druga zgodovinska gradiva, ki bi jih morali po obstoječih sporazumih že zdavnaj izročiti Jugoslaviji. O ponovnem oživiljanju teh sil iz nedavne preteklosti pričajo tako imenovana „brambovska“ zborovanja ob naši meji, skupaj s proslulimi pripadniki SS-enot in druge kampanje Heimatdiensta — v katerem so organizirani tudi direktni nasledniki nacistične preteklosti. Njihovo kampanjo tako imenovane „prastrahu“ jemljejo, žal celo ugledne avstrijske politične osebnosti kot izhodišče svoje politike. Dejstvo, da so jugoslovanske oborožene sile kot del sil antihitlerjevske koalicije osvobodile izpod nacizma tudi posamezne dele današnje Avstrije, se skuša prikazati kot invazijo okupatorjev. Pri

tem seveda molčijo o tem, kdo je na tej narodnostni meji stoletja posegal po tujem ozemlju in imovini ter kdo je v zadnji vojni bil napadalec in okupator.

Taka fikcija in oživiljanje v Avstriji z zločini obremenjenih sil hitlerjevske preteklosti so očitno potrebne samo silam, ki nočejo razumevanja ter prijateljskega sodelovanja med republiko Avstrijo in neuvrščeno socialistično Jugoslavijo in ki jim ni pri srcu utrjevanje sil miru v Evropi in v svetu. Ljudje, ki so v še ne tako oddaljeni preteklosti bili kaj hitro pripravljeni odreči se Avstriji in demokraciji, ustvarjajo že danes na Koroškem proti manjšini v imenu nekakšno demokratske večine zastraševalno ozračje, v katerem vsakega narodno zavednega Slovence označujejo kot „ekstremista“ in neljalnega avstrijskega državljanca. Ciljem takšnih kampanj so zelo blizu tudi stališča, ki vodijo v duhu in tradiciji hladne vojne k spreminjanju mej zopet v ločnice med tako imenovanim svobodnim svetom seveda onstran Karavank in sistemom totalitarizma in brezbožnega socializma. Takšni glasovi vsekakor niso odraz sodobnih stremiljenj v Evropi, ki težijo zlasti po konferenci v Helsinkih k vsestranskemu premagovanju blokovskih delitev.

Nočem se dalje zadrževati na

tem, kako se zdi ne samo naši javnosti, ampak celo mnogim avstrijskim strokovnjakom in političnim osebnostim skrajno dvolično in neutemeljeno, če uradna Avstrija javno zatrjuje, da daje s temi zakoni manjšinam več kot katerakoli država v Evropi in vse, kar zahteva državna pogodba, hkrati ko prizadete manjšine ocenjujejo te ukrepe kot enostranski diktat in akt nasilja, ki bistveno slabša njihov položaj in zmanjšuje njihove pravice. Glede upornega vztrajanja za preštevanje manjšine, se demokracija in socialisti v Avstriji zgledujejo očitno po praksi v Bolgariji, kjer so na podlagi nepriznavanja makedonske nacije in zgodovinske nujnosti SR Makedonije makedonsko manjšino ob zadnjem popisu prebivalstva enostavno zbrisali. Kot rečeno, naša in vsa jugoslovanska javnost odločno podpira stališča jugoslovanske vlade, kakor tudi borbo slovenske in hrvaške manjšine v Avstriji. Ohrabruje nas, da v sami Avstriji in še posebej v današnji Evropi, obstoje mnoge ugledne osebnosti in politiki ter politične skupine in organizacije, ki ne morejo sprejeti dejstva, da se v Evropi ustvarjajo žarišča konfliktov in to v vprašanjih, o katerih so že določene rešitve in obveznosti v mednarodnih pogodbah in listinah Združenih narodov.

ZSO kritizira Kirchschrägerjeve izjave

Upravni in nadzorni odbor zveze slovenskih organizacij v Celovcu (ZSO) sta s posebno izjavo, ki so jo sprejeli na zadnji seji, ostro sodila ponovni poskus delitve slovenskega prebivalstva na Koroškem na Slovence in „vindišarje“, ki prihaja to s strani samega predsednika avstrijske republike dr. Kirchschrägerja.

Dr. Kirchschräger je svojim prejšnjim izjavam, v katerih je negiral obstoj partizanskega boja koroških Slovencev in napadel dijake Slovenske gimnazije v Celovcu — od te izjave se je sicer pozneje distanciral — dodal pred kratkim še izjavo, v kateri odobrava ugotavljanje manjšine, hkrati pa priznava obstoj „vindišarskega“ jezika na Koroškem. Še več, dr. Kirchschräger je s svojim izvajanjem, češ prizadeti bodo s tem, da bodo pisali kot materinski jezik „vindiš“ najbolje odgovorili mnenju, da „vindišarskega“ jezika

ni, posredno celo pozval koroške prebivalce, naj bi se pri preštevanju odločili za „vindišarski materinski jezik“.

S svojo izjavo, poudarja zveza slovenskih organizacij, je dal avstrijski zvezni predsednik osnovno navodilo za vpisovanje „vindišarskega“ jezika in se s tem uvrstil v krog tistih, ki so odgovorni za zaostritev narodnostne situacije na Koroškem. Poleg tega pa se je zvezni predsednik poslužil tudi najbolj reakcionarne teorije nemških nacionalistov, ki so jo znanstveniki v študijski komisiji označili kot neutemeljeno.

Gre namreč za dejansko ugotavljanje manjšine pa naj to imenujejo kakor hočejo, to pa je v ostrem nasprotju z avstrijsko državno pogodbo in pomeni njeno revizijo. Na drugi strani pa so osnutek zakona o narodnostnih skupinah spreminjali toliko časa, da je ostalo to, kar so praktično zahtevali in se

daj tudi dosegli nemško nacionalistični krogi. Z novim zakonom se bo položaj manjšine poslabšal na vseh njenih življenjskih področjih — tako kar zadeva slovenščino kot dodatni uradni jezik, kot tudi glede šolstva in dvojezičnih topografskih napisov in označb. O tako imenovanih sosvetih narodnostnih skupin pri avstrijski vladi pa je rečeno v izjavi, da hoče vlada z njimi nadomestiti sedanje predstavništvo slovenske narodne skupnosti s poslušno strukturo in jo popolnoma podrediti svoji kontroli.

Ob koncu je v izjavi ponovno poudarjeno, da so koroški Slovenci še tik pred sprejetjem novega zakona in obeh zakonskih novel izrazili svojo pripravljenost za nadaljnja pogajanja med vlado, zakonodajalcem ter neposredno prizadeto manjšino, vendar sta avstrijska vlada in zakonodajalec zavrnili tudi to pripravljenost koroških Slovencev.

Oba odbora zveze slovenskih organizacij sta na nedavni seji razpravljala tudi o vrsti protislovenskih hujskaških prireditev znanih nacionalističnih organizacij, s katerimi bi hoteli ustvariti primerno „vzdušje“ za predvideno ugotavljanje manjšine.

Jimmy Carter na poti k zmagi

Demokratski predsedniški kandidat ZDA Jimmy Carter bi po najnovejših povpraševanjih zmagal proti Fordu z 66 proti 27 odstotkov, proti Reaganu pa s 86 proti 26 odstotkov. Carterju je uspelo, da je vsaj v demoskopiji še povečal svoje izgleda, da postane predsednik ZDA.

Cesta otvorjena

Obe slovenski mesti Celje in Maribor povezuje nova sodobna avtomobilska cesta. Dolga je 44 kilometrov in naj bi skrajšala čas vožnje na tej progji za polovico, razen tega pa bo bistveno razbremenila sedanjo progjo. Cesta je stala 1,4 milijard dinarjev in bo treba na njej plačevati cestnino v znesku 12 dinarjev. Zaradi omejenih denarnih možnosti so zaenkrat izgradili le en pas.

NEJASEN POLOŽAJ V UGANDI

● Dokaj nejasen položaj je trenutno v Ugandi: kot poroča časopisje sosednje države Kenije, se ugandski maršal in diktator dr. h. c. Idi Amin boji atentata upornih vojakov. Tako je menda neka enota vdrla te dni v predsedniško palačo ter streljala okoli sebe, medtem ko je Idi Amin zbežal v temi noči. Po istih vesteh se sedaj ugandski državni predsednik vsako noč skriva v drugem prenočišču — iz strahu pred atentatom. Sosedna Kenija pa medtem mirne duše nadaljuje z blokado prometnih poti v Ugando. Kajti doslej je Uganda vse importe dobila preko kenijskega ozemlja. Kenija obdružuje Amina, da je iz maščevanja dal poklati nad dvesto kenijcev, ki živijo v Ugandi, ker je Kenija na tiho dovolila pristanek izraelskim letalom, ki so osvobodila ugrabljeno letalo z izraelskimi talci.

NAČRTOVAN TUDI ATENTAT NA GADAFIJA?

● Kot poroča seriozni ameriški magazin Newsweek, so Egibt, Saudova Arabija ter Sudan izdelali načrt, da bi odstranili libijskega državnega šefa Gadafija. Slednji velja v zadnjem času kot nepreračunljiv, njegov bivši zaveznik Anwar el Sadat ga je pred kratkim v nekem govoru imenoval ponorelega. Predvsem Gadafijeva vloga v zvezi s teroristi je vzrok, da je zgubil simpatije svojih bivših zaveznikov.

UBIT BRITANSKI AMBASADOR

● V irski prestolnici so ubili 54-letnega britanskega ambasadorja Cristopha Ewarta-Biggsa, ki je na dolžnosti v Dublinu komaj dva tedna. To se je zgodilo, ko je ambasadorjev avto zapeljal na podstavljeno mino, pri čemer je bila ubita še ena uslužbenka ambasade, dve osebi pa sta bili ranjeni. Atentat pripisujejo irski republikanski armadi (ujeli so že 13 njenih pripadnikov) posebej še po njeni izjavi pred dvema mesecema, češ da bodo brez opozorila ubili vsakega uradnega britanskega predstavnika v Irski. V doslej največjem lovu na atentatorje sodeluje na tisoče vojakov in policajev.

ITALIJA: KOMUNISTI SE DAJO PROSITI

● Italijanska KP je izjavila, da bo dala demokrščanski vladi tiho podporo le tedaj, če DC javno prosi zanjo. Kajti Andreottijev kabinet bi se mogel uveljaviti le tedaj, če bi se komunisti v zbornici vzdržali glasu. Izjava italijanske KP je vsekoli genialna: DC mora javno prositi za tiho podporo, torej je od vsega začetka v slabi luči. Drugič pa bi demokristjani z javno prošnjo čisto ponižno priznali, da pač brez komunistov ne gre. — Kancler ZRN pa je medtem ponovno podkrepil svojo „obljubo“, da Italija ne sme več računati z gospodarsko podporo zahodnih držav, če bi prišla na vlado KP.

LABOUR PARTY BREZ VEČINE

● Vladajoča angleška labourstranka je v ponedeljek zgubila večino v spodnji hiši, potem ko sta dva labour-poslanca izjavila, da ne bosta več podpirala Callaghanove vlade. Dejala sta, da bo vlada v naslednjem letu skrajšala javne izdatke za 32 milijard šilingov. To dejstvo nista več znala vskladiti s škotskim gledanjem na vlado. Zaradi tega je bolje, da pride čim prej do novih volitev, sta rekla. Sedaj, ko sta odskočila oba labour-poslanca, razpolagajo opozicijske stranke s 320 poslanci, vlada pa v najboljšem primeru more računati s 316 glasovi, medtem ko bi imela opozicija — iz tehničnih razlogov — 316 mandatarjev.

Brecelj: nerazumljiv udarec v obraz!

Ob prazniku vstaje slovenskega naroda je na odkritju spomenika narodnemu heroju Janku Premrlu-Vojku govoril tudi predsednik slovenske skupščine dr. Marijan Brecelj, ki se je dotaknil tudi manjšinskega vprašanja v Avstriji. Med drugim je povedal:

Ko ob današnjem prazniku vstaje slovenskega naroda govorimo o naši zmagi nad fašizmom in o našem razvoju v svobodni in demokracijski skupnosti jugoslovanskih narodov in narodnosti, se moramo spomniti naših ljudi na Koroškem in Gradiščanskem. Od uradne Avstrije in vseh vodečih predstavnikov njenega političnega življenja smo doživeli nerazumljiv udarec v obraz ne samo našima manjšinama in s tem Sloveniji in Jugoslaviji, ampak prav tako helsinški konferenci o varnosti in sodelovanju v Evropi in njenim sklepom. Avstrija, kateri so veliki zavezniki z nami vred omogočili z državno pogodbo leta 1955 vključitev v življenje demokracične in antifašistične Evrope, je svojo „hvaležnost“ razumela tako, da ne

spoštuje te pogodbe in jo zavestno in s posebnim namenom, da bi prizadela Jugoslavijo enostransko spreminja. S sprejetjem zakonov o štetju posebne vrste in o narodnostnih skupinah je pogodba prekršena in manjšinske pravice koroških Slovencev in gradiščanskih Hrvatov so okrnjene. Prihodnost zanje bo še težja od sedanjega nezadovoljivega stanja. Zmagale so tedaj v Avstriji pronatistične in fašistične sile in avstrijska vlada je

zaradi določenih svojih računov tem silam popustila. Najodločneje protestiramo proti takemu početju in izjavljamo, da se bosta tako Slovenija kot Jugoslavija odločno zavzemali za pravice naših ljudi na Koroškem in Gradiščanskem in borili tako kot doslej proti vsakemu poizkusu oživiljanja fašizma. Državna pogodba iz leta 1955 ni izpolnjena in tako ravnanje Avstrije ne bo brez posledic na državne in politične odnose Jugoslavije do nje.

Turški list obsoja preštevanje

Vplivni turški list „Džumhuriyet“ podpira v zadnji številki pravice slovenskih manjšin v Avstriji in poudarja, da Avstrija zaradi te manjšine zaostre odnose z Jugoslavijo.

Tisoč let žive Slovenci v južnih in jugovzhodnih delih Avstrije in nikoli niso zahtevali politične neodvisnosti ali odcepitve od avstrijske države, marveč se bore samo

za ohranitev svojih kulturnih svoboščin, poudarja dopisnik „Džumhurieta“.

Te trditve časnik podkrepljuje z množico podatkov o dvojezičnem pouku, uporabi slovenskega jezika v državni administraciji in z drugim, sklene pa svoj prispevek z mislijo, da bo preštevanje še bolj poslabšalo situacijo na področju manjšinskih pravic.

Pahr je novi Kreiskyjev zunanji minister

Dobro informirani krogi že precej dni niso več ugrabili o bodočem zunanjem ministru po delni spremembi Kreiskyjevega kabineta: precej samo po sebi umevno se jim je zdelo, da more biti Kreiskyjev kandidat v tem — za kanclerja zamotanem — času edinole človek, ki je izredno podkovan na manjšinskem področju. Kajti izučeni zunanji politik in dolgoletni zunanji minister svoječasne koalicijske vlade dr. Bruno Kreisky je do pred kratkim veljal kot sinonim za uspešno zunanjo politiko. Tudi kot zvezni kancler je v glavnem sam določal zunanjo politiko vlade. Dokler mu ni nereseni manjšinski problem v Avstriji začel ogrožati zunanopolitični sloves, na katerem pa kancler čezmerno visi...

Kreiskemu v bistvu pripisujejo dve lastnosti (nekateri jih imenujejo celo čednosti): prvič, da hoče tako obrambno kot tudi zunanjo politiko voditi v soglasju vseh strank. To je pomenilo za kanclerja, da je z vodstvom teh dveh resorjev poveril osebe, ki so na svojem področju strokovnjaki, a nikakor niso člani SPÖ, da pa namesto tega pripadajo meščanskemu sloju ter so po možnosti tudi aktivni kristjani. Lütgendorf kot obrambni minister ni član SPÖ, kot Karl Freiherr von Lütgendorf — tako njegovo polno ime — pa ni le polnokrvn meščan, ampak menda teče v njegovih žilah tudi tako imenovana modra kri. Aktiven kristjan ter član nobene stranke je bil tudi Kreiskyjev zunanji minister dr. Rudolf Kirchschräger. Šele pri volitvah za zveznega predsednika so ugotovili novinarji, da je bil za časa prve republike in stanovske države v nasprotju taboru socialnih demokratov. Toda Kirchschräger ne bi bil edini, pri katerem se je kancler zmotil zaradi preteklosti, oziroma da ni bil docela informiran o mladostnem času svojih izvoljencev.

Naslednji zunanji minister je bil dr. Erich Bielka-Karltrou, prav tako menda modre krvi, vrhunski in po službenih letih najbolj zaslužen diplomat republike. Da je bil ta strankarsko neodvisni človek — o osebnosti nihče ni kaj napisal — predviden le kot predhodna rešitev, je kancler povedal že prvi dan.

Sedaj je dr. Erich Bielka-Kreiskytrou — tako je ime sedanjemu zunanjemu ministru v krogu svojih kolegov — zrel za penzijo; — tudi na lastno željo. Kandidatov je na eni strani na pretek. Druga lastnost kanclerja pa je, da zveste sodelavce rad nagradi s primerno osebno kariero teh oseb. Eden od najpogostejše imenovanih kandidatov za zunanjega ministra je bil že

po odhodu Kirchschrägerja bivši kanclerjev tajnik dr. Peter Jankowitsch, šef avstrijske delegacije pri Združenih narodih. Edina „napaka“ Jankowitscha: včlanjen je v SPÖ. — Ime Jankowitsch se je pojavilo tudi tokrat. Toda Kreisky je — vsaj pred novinarji — le jezno zamrjal, da hoče zunanjega ministra, ki zna govoriti z državami zahodnega sveta in ki manj poska-

kuje z državami tretjega sveta. Ravno to pa je delal Jankowitsch.

Ker pa je Kreiskega srbelo v zadnjem času manjšinsko vprašanje na Koroškem — edini primer zunanjega politika Kreiskega, ki ga doslej ni zmozel — je s časom ležalo na dlani, da bo naslednji zunanji minister človek, ki se na to materijo s strani zvezne vlade zelo dobro spozna. Razen tega mora

biti tisti človek ožji sodelavec kanclerja, katoliško grundiran in nikakor ne član SPÖ. Potem ko je Kreisky prejšnji teden odposlal v Beograd namesto visokega diplomata navadnega sekcijškega šefa — torej uradnika — je bila zadeva za mnogotere opazovalce razjasnjena: šef zunanjega urada naj bi bil dr. Willibald Pahr, sekcijški šef v zunanjem ministristvu. Novinarji

so vendar kmalu ugotovili, da je Pahr bil vsaj v preteklosti član ÖAAB in s tem torej tudi ÖVP. Toda to kanclerja nikakor ni motilo (kot ga n. pr. ni motila preteklost Petra in predvsem preteklost ministrov Weihsa, Röscha etc. Pahra označujejo kot duhovnega očeta obeh protimanjšinskih zakonov, predvsem pa je v svojem izražanju popolnoma prevzel dikcijo šefa zvezne vlade. To se je pokazalo tudi zadnji teden v Beogradu, kjer sekcijški šef v nobenem oziru ni ostal za nebuloznim formuliranjem kanclerja. Takšno prepletanje misli seveda vodi do primernih konkvenc. Da Pahru manjkajo odgovarjajoče zunanje politične izkušnje, tega nihče ne smatra kot zlo: Kreisky bi mu to nadomestil iz lastne bogate izkušnje, razen tega pa bi Kreisky tudi pri Pahru ostal svoj lastni zunanji minister. Kreisky namreč še ni prebolel, da v manjšinskem vprašanju ni uspel. Popolnoma upravičeno mu očita razni opozicijski novinarji, da se sicer zna kancler prav obnašati na diplomatskem parketu na arabskem ali drugod po svetu, da pa vendar ne pozna rešitve za probleme v lastni državi...

Gladovna stavka kmetov je končana

Demonstracija Splošne kmečke zveze (Allgemeiner Bauernverband) je zaenkrat pri kraju: v soboto se je končala gladovna stavka, potem ko so kmetje drug za drugim omagali ter so jih prepepljali v bolnico. Nekaj od njih je za več dni ostalo v zdravniški oskrbi. Že prej jih je snubil šef FPÖ dr. Ferrari, sam zdravnik, ki je „kot zdravnik in ne kot politik“ obiskal gladojoče kmete. Svobodnjaški kmetje so se prejšnji teden, potem ko je gladovna stavka že več dni tekla, pridružili splošni kmečki zvezi. V četrtek in petek je 900 kmetov s traktorji zasedlo koroško prestolnico Celovec, tako da se je promet popolnoma ustavil. Kmetje so dobili sicer precej simpatizerjev, vendar ravno Bauernbund ni podprl teh akcij, torej jim je manjkalo tisto zaledje, ki bi ga potrebovali. Vseeno je precej kmetov tudi iz drugih frakcij podprlo akcije stavkajočih.

V četrtek zvečer so kmetje potem zasedli s traktorji tudi vse vpadne ceste v glavno mesto, pa tudi vsa druga pomembna prometna križišča na Koroškem. Val turistov je povzročil nepopisno prometno zmedo. Deželna vlada je nato strogo ukrepala. Z odlokom je poslevoedeči deželni glavar Frühbauer razglasil, da se kmetje s traktorji ne smejo več voziti na cestah od petka popoldne do vključno ponedeljka. Nekaj minut pozneje je šef svobodnjakov Ferrari, ki se je prej delal prijatelja demonstrantov, le-tem odvzel politično zaledje in kritje: v imenu svojih kmetov je izjavil, da je de-

monstracija s traktorji od tedaj naprej končana, in sicer zaradi „interesov turističnega gospodarstva“. Ferrari namreč je tudi pristojni deželni svetnik za tujski promet. Kmetje so sicer še stavkali dalje, dokler niso omagali, vendar večjega političnega uspeha niso mogli zabeležiti.

Že prej jih je obiskal minister za kmetijstvo Weihsa, ki pa kmetom ničesar ni obljubil, ampak le posreboval stališče vlade.

Tudi na Dunaju je bila demonstracija kmetov s traktorji, vendar je bila le slabo organizirana in se je predvsem vladi naklonjen tisk škodoželjno razpisal o tem.

Vrh neuvrščeni v Colombu

Več ko 65 neuvrščeni dežel je že potrdilo, da se bodo njihovi najvišji predstavniki udeležili pete konference neuvrščeni v Colombu.

Uradni predstavnik vlade Sri Lanke je nedavno objavil seznam držav-enakopravnih članic, opazovalcev in gostov, kakor tudi predstavnikov osvobodilnih in drugih gibanj, ki jim je Sri Lanka kot gostiteljica že razposlala vabila na konferenco.

V Colombu se je nedavno zvedelo, da je več kot polovica povabljenih takoj sporočila gostiteljski vladi, da bodo delegacije njihovih dežel vodili šefi držav ali vlad.

Med najuglednejšimi osebnostmi, ki bodo avgusta zanesljivo prišle na konferenco v Colombu, omenjajo predsednika Tita, ministrsko predsednico Indiro Gandhi, predsednika Sadata, premiera Fidela Castra, predsednika Makaria in številne druge.

Namestnik zunanjega in obrambnega ministra Sri Lanke Lakšman Džajakodi je izjavil, da čilske vojaške hunte niso povabili na peto konferenco neuvrščeni. Neuvrščene dežele so obsodile čilsko hunto in torej ni aktivna članica gibanja neuvrščeni, je poudaril

Majakodi. Rekel je, da na konferenco v Colombu tudi niso povabili predstavnikov čilskega odporiškega gibanja, ker so se na zadnjem sestanku koordinacijskega biroja dogovorili, da ne bodo več razširjali seznama nevladnih organizacij.

Na minulem, četrtem zasedanju neuvrščeni, v prvi polovici septembra 1973 v Alžiru, so Čile sprejeli za enakopravnega člana, toda le dan po tej konferenci je v Santiagu prišlo do krvavega vojaškega udara, v katerem je bil ubit socialistični predsednik Čila Salvador Allende.

Po spisku, ki so ga objavili v Colombu, je vabila dobilo naslednjih 85 polnopravnih članic: Afganistan, Angola, Alžirija, Argentina, Bahrein, Bangladeš, Benin, Butan, Botswana, Burma, Burundi, Kamerun, Kapverdi, Centralno afriška republika, Čad, Kongo, Komori, Kuba, Ciper, Egipt, Ekvatorialna Gvineja, Etiopija, Gabon, Gambia, Gana, Gvineja, Gvineja-Bissao, Gvajana, Indija, Indonezija, Irak, Slonokoščena obala, Jamajka, Jordanija, Kampučija, Kenija, DRL Koreja, Kuvajt, Laos, Libanon, Lesoto, Liberija, Libija, Madagaskar, (Dalje na 8. strani)

Nekdaj Marsovci?

Zelo verjetno je, da so bile nekoč v preteklih obdobjih na rdečem planetu možnosti za življenje, kakršno se je razvilo na Zemlji. Tako so izjavili ameriški znanstveniki na podlagi vtisa, ki so ga dobili ob proučevanju najnovejših posnetkov s sosednjega planeta.

Prva barvna fotografija Marsa, ki je prišla v Pasadeno z medplanetarne sonde „Viking 1“ kaže, da je sosednji planet rdeč. „Takšna barva tal na Marsu je po vsej verjetnosti posledica oksidacije skal, ki vsebujejo veliko železove rude,“ je izjavil vodja ekipe, ki proučuje slike z Marsa, dr. Thomas Much.

Prišlo je tudi do manjših motenj pri izvajanju raziskovalnega programa na rdečem planetu. Na modulu medplanetarne sonde „Viking 1“, ki je pristal na Marsu 20.

(Dalje na 8. strani)

Vojno gospodarstvo na Koroškem

Jeseni letos bo izšla v „Znanstvenih objavah glavnega mesta Celovec“ študija Stefana Karnerja „Kärntens Wirtschaft 1938—1945 unter besonderer Berücksichtigung der Rüstungsindustrie“. S tem socialno- in gospodarsko zgodovinskim vsekakor zelo zanimivim delom je pripravil mladi koroški zgodovinar za Avstrijo edinstveno študijo o političnih in gospodarskih okoliščinah v času nacističnega režima. V knjigi opisuje avtor v prvem delu izseljevanje koroških Slovencev, socialni položaj koroškega delavstva pod nacional-socialističnim režimom, položaj inozemskih prisilnih delavcev ter vojnih ujetnikov, teritorialne zahteve Jugoslavije po drugi svetovni vojni, partizansko vprašanje ter razni dolžitev koroškega kmetijstva. Pri tem se je opiral na obsežne vire v avstrijskih in inozemskih arhivih. V prvem delu je objavljena tudi celotna lista vseh slovenskih izseljencev med drugo svetovno vojno. To listo je iztaknil avtor v nekem arhivu v ZRN. V drugem

delu opisuje avtor koroško industrijo oboroževanja, dobavno in osnovno industrijo. Pri tem prvič avtor spravi v vzročno zvezo produkcijo urana neke pomembne koroške tvrdke s poskusi za izdelavo nemške atomske bombe. Razen tega opisuje udeležbo koroških obratov pri izdelavi nemških „čudežnih orožjih“. Težišča drugega dela so nadalje opisi obratov letalske industrije „Messerschmidt“ v Celovcu ter tovarn Funder, Leitgeb, Neuner, Frantschach ter rudnik svinca v Bleibergu. Svoječasni rajhovski oboroževalni minister Albert Speer je prav tako napisal prispevek za to knjigo.

Delo Stefana Karnerja morete naročiti na naslov magistrata Celovec, kulturni oddelek, Theaterplatz 3, 9020 Celovec. Knjiga bo obsegala 400 strani leksikonskega formata z 70 skicami in slikami ter kartografskim materialom. Do 30. avgusta velja subskripcijska cena 250.— šilingov, nato bo stala približno 300.— šilingov.

Informacijski letak mladine Slovenije

- Na vseh mejnih prehodih v Jugoslavijo delijo slovenski mladinci turistom letake, v katerih opozarjajo na protislovensko klimo na Koroškem. Letaki so v petih jezikih: nemščini, angleščini, slovenščini, italijanščini in francoščini. Dve fotografiji pa ponazorujeta nasilni pohod na dvojezične napise in pa menda „mirno“ vzdušje na Koroškem ob priliki nemško-nacionalnih prireditev, kjer se zataji obstoj slovenstva na Koroškem. S to akcijo prispeva mladina Slovenije precejšen del k informiranju mednarodne javnosti. Saj letoviščarji doma radi govorijo o doživljajih na dopustu.

DRAGI GOSTJE!

Ali ste na poti skozi Avstrijo opazili vzdušje diskriminacije uperjene proti slovenski in hrvaški manjšini?

Ali veste, da je avstrijski parlament pred kratkim sprejel dva zakona, ki vodita k uničenju teh manjšin?

Kaj vam kot prebivalcu Evrope po helsinkiški konferenci pomeni tako oživljanje nacistične prakse?

Prav gotovo ne dvomite o potrebnosti borbe proti diskriminaciji in zatiranju narodnostnih skupin!

Mladina Slovenije

CARI OSPITI!

Avete notato durante il vostro viaggio attraverso l'Austria il clima di discriminazione, indirizzato contro la minoranza slovena e croata?

Lo sapete che il parlamento austriaco ha approvato due leggi che conducono alla distruzione di queste minoranze?

Che cosa significa per voi, che siete abitanti dell'Europa, questa riapparizione della prassi nazista dopo la Conferenza di Helsinki?

È sicuro, che non dubitate alla necessità per combattere la discriminazione e l'oppressione dei gruppi nazionali.

La gioventù slovena

LIEBE GÄSTE!

Haben Sie bei Ihrer Durchreise durch Österreich das Diskriminationsklima das gegen die slowenische und kroatische Minderheiten gerichtet ist, bemerkt?

Haben Sie erfahren, daß das österreichische Parlament vor kurzem zwei Gesetze die zur Vernichtung der beiden Minderheiten führen, erlassen hat?

Was stellt für Sie, als Bewohner Europas nach der Konferenz in Helsinki solche Art von Wiederbelebung der nazistischen Praxis dar?

Ganz gewiß zweifeln Sie nicht in die Notwendigkeit des Kampfes gegen die Diskriminierung und Unterdrückung der Volksgruppen.

Die Jugend Sloweniens

DEAR GUESTS!

Have you noticed on your way through Austria an atmosphere of discrimination directed towards the Slovene and croatian national minorities?

Do you know that the Parliament of Austria has, not long ago, passed two laws which lead towards the eradication and destruction of the two minorities?

What does such a revival of the Nazi practice mean to you, a citizen of Europe, after the conference in Helsinki?

You certainly do not doubt the necessity of the fight against discrimination and suppression of national groups!

The Youth of Slovenia

Koncert za turiste v Škocjanu

Predvsem za turiste ob Klopinskem jezeru je SPD „Vinko Poljanec“ priredilo v soboto zvečer „pester večer“, na katerem so sodelovali folklorna skupina KUD „Mali vrh“ iz Nemilja-Podlipice pri Kranju, mešani zbor SPD „Danica“ iz Št. Vida ter moški zbor prirediteljskega društva. Glavni namen takih večerov je, da predvsem letovišarji dobijo sliko o kulturnem delovanju koroških Slovencev in da imajo sploh primerno priložnost, da se pogovorijo s pripadniki manjšine in se informirajo o dejanskem položaju koroških Slovencev. Take prireditve so pomembne tudi zaradi pomnoževalnega učinka: turisti tudi doma govorijo radi o počitniških doživljajih in pri tem tudi druge informirajo o posebnosti dežele, v kateri so bili.

Predvsem SPD „Vinko Poljanec“ in SPD „Danica“ sta zelo iniciativni društvi, kar zadene informacijske kulturne prireditve. Vsako leto so številni tovrstni koncerti in gostje jih radi obišejo. Tudi v so-

boto se je zadovoljivo število zbralo v farni dvorani v Škocjanu, akoravno je neugodno vreme preprečilo, da bi bila dvorana nabito polna kakor po navadi. Oba zbora pod vodstvom prizadevnega Hanzija Kežarja sta prepričala publiko,

prav tako folklorna skupina iz Slovenije.

Omeniti je treba, da je med to prireditvijo snemala tudi švicarska televizija, ki pripravlja film o manjšinah v Avstriji.

Podoben koncert, pri katerem

so sodelovali moški zbor SPD „Trta“ Žitara vas pod vodstvom Jozija Starca, mešani zbor SPD „Danica“ pod vodstvom Hanzija Kežarja ter trio „Korotan“ s pevci je bil dan poprej na Breznikovem campingu ob Zablaniškem jezeru.

ŽIHPOLJE

Žihpolje naj bi dobile novo poslopje za ljudsko šolo. Toda gradnja postavlja občinske očete vedno pred nove probleme, ki so predvsem finančnega značaja. O tem so govorili tudi na zadnji občinski seji, prišlo pa je v tej zvezi tudi do vročih diskusij. Neurejeno je na zadnji seji ostalo tudi vprašanje novega vodovoda, kajti tehnično ni izvedljiva združitev obeh vodovodov. Pomanjkanje vode pa je pogojeno tudi zaradi tega, ker je sedanji bazen premajhen.

ŽELEZNA KAPLA

Na cesti na jezerski vrh je prišlo do prometne nesreče, potem ko je 21-letni mehanik Johann Adamitsch zgubil na mokri cesti oblast nad avtomobilom, ki je potem čelno trčil v avto 44-letnega Franca Lesjaka iz Goseljne vasi. Oba vozača ter nameščenka Johanna Jammer iz Železne Kaple so bili težje ali lažje poškodovani.

PODKRAJ

V Podkrajju pri Klopinskem jezeru je 31-letni Honorius Haim iz Blata povozil tri potnike-turiste iz Rüsselsheima v ZRN. Turisti so bili nedoločeno ranjeni. Nesrečnemu vozniku so odvzeli vozniško dovoljenje potem, ko so ugotovili, da je bil vinjen.

Dan pozneje pa je na isti cesti bila težko ranjena šolarica Sabina Katschnig, doma iz Srej, potem ko je zaneslo avtomobil Petra Wehra iz Stajerske, v katerem je bila sopotnica.

NOVI VARNOSTNI DIREKTOR ZA KOROŠKO

Novi varnostni direktor za Koroško je postal višji policijski svetnik dr. Adolf Pichler, doslej vodja državne policije v Celovcu. Dr. Pichler bo nasledoval dr. Bachnerja, ki bo stopil v pokoj. Uredništvo „nt“ čestita!

Moški zbor „Vinko Poljanec“ in mešani zbor „Danica“

OBIRSKO

Ko je hotel čez cesto, ki pelje z Obirskega v Korte, je 76-letnega upokojenca Valentina Košutnika iz Železne Kaple zadel avtomobil 40-letnega mehanika Johana Wasnerja z Obirskega. Košutnik je bil težko poškodovan, 42-letna Roza Wasner, ki se je vozila kot sopotnica v avtomobilu, pa je dobila lahke poškodbe.

Ogorčenje Selanov zaradi šolskega okoliša

Selski občinski mandatarji nikakor ne morejo odobravati postopanja pristojnih deželnih oblasti, ki so spremenile meje obveznega šolskega okoliša za glavno šolo na Kotu, ker se je to zgodilo brez vednosti izvoljenih občinskih mandatarijev. Pristojne oblasti niso smatrale za potrebno, da bi se o tem važnem problemu posvetovale s prizadetim prebivalstvom. Šele ko je sprememba meje obveznega šolskega okoliša za glavno šolo bila objavljena v deželnem zakonskem listu. Na zadnji občinski seji so občinski mandatarji vzeli postopanje deželnih oblasti z začudenjem na znanje.

Šolski okoliš Sele-Kot je doslej veljal kot okoliš, kjer so otroci bili upravičeni, da smejo obiskati glavno šolo v Borovljah. Ni pa bilo obveznosti za ta obisk. Vzrokov je bilo več. Najglavnejši pa je bil ta, da bi pot v Borovlje pomenila za večino teh otrok prehudo obremenitev. Saj morajo nekateri otroci že v ljudski šoli na Kotu včasih po dve uri pešačiti — in to povrh še po strmih grabnih. Pozimi pa je bil — in je tudi še danes — reden prevoz otrok v glavno šolo zaradi plazov iluzoričen. Praktično se torej te možnosti obiska glavne šole ni posluževalo dosti učencev. Več od njih je tudi obiskovalo Zvezno gimnazijo za Slovence v Celovcu in stanovalo v dijaških domovih. Sedaj pa je deželni šolski svet spremenil meje boroveljskega šolskega okoliša za glavno šolo s tem, da je proglasil ljudskošolski okoliš Sele-Kot za obveznega glede obiska glavne šole. To se je zgodilo, brez da bi pristojni gospodje kontaktirali prizadete starše.

Nadaljne točke dnevnega reda zadnje seje so bile odobritev letnega obračuna za leto 1975. Občinski očetje so jo soglasno odobrili, saj je bil pod črto izkazan presežek v višini 87.000 šilingov

— znak, da so mandatarji ter občinska uprava skrbno ravnali z denarjem. Presežek ter nadaljnjih 100.400 šilingov, ki jih je občina dobila iz fonda za katastrofe za lanska neurja, so prepisali v redni proračun, ki je sedaj izenačen. Kot znano, so razne povečane obveznosti in dajatve sprva onemogočale, da bi občina izdelala izenačen proračun (dohodki in izdatki znašajo 1.847.100 šil.). Razen tega je občinski svet sklenil prvi izredni proračun v višini 900.000 šil. S

tem denarjem bodo izgradili in asfaltirali del Košutnikove poti, ki vodi od ceste na Šajdo do igrišča DSG Sele. Razen tega se trudi občina, da bi spravila zadružno cesto na Šajdi, t. i. Melešnikov pot, v program za pospeševanje obmejnega prostora. Župan Herman Velik je informiral mandatarje nadalje o gradnji oddajnika ORF-a v Selah. Če ne bo zamud s strani ORF-a, računajo, da bodo oddajnik mogli uporabljati že meseca novembra.

Občinska seja v Škofičah

Občinski odborniki so na svoji seji v četrtek, 22. julija t. l., odobrili letni obračun s presežkom v višini 750.000.— šilingov in s protiglasom svobodnjaškega mandatarja dali županu M. Bürgerju (SPÖ) razrešnico. Po poročilu kontrolnega odbora pa je tudi občinska blagajna v redu.

Zastopnik Volilne skupnosti (VS), Herman Jäger, ki je član kontrolnega odbora, je ob tej priložnosti izrekel besede zahvale županu, ki se s trudom in delom prizadeva za dobrobit soobčanov in ki mu je uspelo dobiti potrebne subvencije s strani dežele.

V okviru dnevnega reda je občinski svet sklenil tudi izredni dodatni proračun v znesku 1.434.700.— šilingov. Občina namreč namerava postaviti garažo za poštne avtobuse, obenem pa urediti prostore za gasilsko orodje, kar bo prišlo na pol milijona šilingov. Del sredstev bodo porabili za napeljavno oziroma dogotovitve cestne osvetljave na Rovah in Ravnah, kakor je bilo soglasno sklenjeno na pobudo in predlog zastopnika SV.

Prometne razmere v Holbičah bodo v doglednem času izboljšane. Tamkajšnje „ozko grlo“ hoče-

jo odpraviti z obvozom. Tako rešitev pa je predvsem omogočil rojak Jozi Perdacher, ki je dal primerno zemljišče brezplačno na razpolago in s tem izpričal smisel za ob-

činske interese.

Končno bo športno društvo v Škofičah na svojem igrišču le moglo urediti po predpisih predvidene prostore — s sredstvi iz občinske blagajne. -kl-

Koroška: turizem nazaduje!

Nič kaj posebno razveseljive so številke tujskih prenočitev v letošnji sezoni. Deželni urad za statistiko je izdal sedaj najnovejše podatke. Tako je število turistov nazadovalo kljub izvrstnemu vremenu v mesecu juniju za 3,3 odstotkov. Pa tudi že za maj številke prav nič niso bile zadovoljive.

V juniju so našli na Koroškem 1.864.000 nočitev, kar pomeni, da je število nazadovalo za 63.000 ali za 3,3 odstotkov, v primerjavi z istim mesecem lanskega leta. V dosedanji tujskoprometni sezoni — torej maj in junij, so našli 2.296.000 nočitev, to je nazadovanje za 7,6 odstotkov.

V obrtniških podjetjih — hotelih, gostilnah in penzionih je prenočevalo 1.093.000 turistov, to je za 18.000 ali 1,7 odstotkov manj kot leto poprej. Plus so dosegli hote-

lirji le pri tuzemcih, namreč 6700 ali plus 5,4 odstotkov. Število inozemskih letovišarjev pa je zaradi tega tembolj nazadovalo, v številkah za 25.000 ali 2,5 odstotkov. V privatnih kvartirjih je nazadovalo število nočitev najbolj, in sicer kar za 10 odstotkov (registrirali so 435.000 nočitev, to je 48.000 manj. V privatnih posteljah je prenočevalo 10,7 odstotkov tuzemcev in 9,9 odstotkov inozemcev manj.

Samo na campingih je raslo število turistov: v šotorih je prenočevalo 186.000 ljudi, t. j. za 3,2 odstotkov več kot leto poprej.

V celotni statistiki pa je treba videti tudi dejstvo, da tudi lansko leto ni bilo posebno dobro in je raslo v primerjavi z letom 1974 le zaradi tega, ker je bilo leto 1974 najslabše.

PRIREDITVE

RIBIŠKO DRUŠTVO REBRCA vabi na

ribiško veselico

ki bo v petek, 6. avgusta 1976, v gostilni Rutar v Žitari vasi.

Igrajo člani društva pod vodstvom Heinricha Oberortnerja, znani iz ORF.

Začetek: 20. uri. Vstopnina 20.— šil.

Vsi prisrčno vabljeni!

KOROŠKI VEČER

Prireditelj: SPD „Danica“

v Št. Vidu v Podjuni

Kraj: pri Voglu v Št. Primožu

Čas: sobota, 31. 7., ob 20.30

Sodelujejo: Folklorna skupina SPD „Zarja“ iz Železne Kaple Mešani zbor SPD „Danica“ in instrumentalni ansambel „Fantje izpod Obirja“

VEČER SLOVENSKE PESMI IN FOLKLORE

Prireditelj: SPD „Drabosnjak“ na Kostanjah

Kraj: v Kulturnem domu v Vrbi

Čas: sobota, 14. 8., ob 20. uri

Nastopajo: Moški in mešani zbor „Planina“ iz Sel

pod vodstvom Mire Oraže in Francija Čertov

Trio „Korotan“ iz Št. Vida v Podjuni pod vodstvom

Hanzija Kežarja

Tamburaški zbor iz Hodiš pod vodstvom Dorice Sabotnik

GLOBAŠKA POLETNA NOČ

Prireditelj: SPD v Globasnici

Kraj: pri Šoštarju v Globasnici

Čas: sobota, 7. 8., ob 20. uri

Sodelujejo: Moški zbor „Franc Leder-Lesičjak“

SPD „Edinost“ v Štebnu

Mladinska folklorna skupina „SPD v Globasnici“

Ansambel „Veseli Planšarji“

MATURANTNO SREČANJE LETNIKA 1973/74

Kraj: Mohorjeva

Čas: sobota, 31. 7., ob 18.30

TRADICIONALNO ŽEGNANJE S SV. MAŠO IN PRANGANJEM

Kraj: Št. Lenart pri Železni Kapli

Čas: nedelja, 8. 8., ob 10. uri

DOM v TINJAH

Potovanje in romanje

V PARIZ, LISIEUX, NEVERS, ARS IN EINSIEDELN

od petka, 20. avgusta 1976,

do sobote, 28. avgusta 1976

z modernim omnibusom podjetja Sienčnik.

Med potjo ogled in pristanek v sledečih mestih in krajih: STUTTGART, STRASSBOURG in REIMS (gotški katedrali), v PARIZU imamo dvodnevni program z obiskom kulturnih in verskih znamenitosti, LISIEUX (Sv. Terezija Deteta Jezusa — enodnevni romarski program), CHARTRES (katedrala), NEVERS (sv. Bernardka), ARS (Janez Vianney), EINSIEDELN.

Cena: 3680.— šilingov.

V ceni je vključeno: vožnja, poln penzion v Parizu, Lisieuxu in Chartresu, pol penzion med potjo, skulpturna slika, vsi drugi organizacijski izdatki, vse napitnine. Prijavitelji dobijo obširen popis vseh znamenitih točk v slovenskem jeziku.

Prijave sprejema Dušnopastirski urad do 7. avgusta 1976.

Tel.: 0 42 22 / 85 3 48

23. filmski festival v Pulju

Pulj, tisti filmski, ki ga je porodila ljubiteljska vnema novinarjev zagrebškega Vjesnika, privrženost gledalcev in — zares veliko — dejstvo antične arene, si piše 23. obletnico. V ponedeljek zvečer so jo naznanili slapovi bengaličnega ognja in zaznamovali praznični otvoritveni trenutek.

Zares pa letos ni mogoče reči, da se bodo ti slavnostni trenutki navdušenja na festivalu jugoslovanskega igranega filma tudi ponavljali v naslednjih večerih, namenjenih pregledu in ovrednotenju enoletnega filmskega proizvodnega truda. Letos so namreč bolj kot katerokoli poprejšnje leto karte položene že v redni kinematografski spored in adutov je v njih malo. Zato se tudi v jugoslovanskem tisku, ki napoveduje festival, ne oglašajo navdušeni pozdravi. Več pričakovanj in upov je namenjenih tistemu, kar naj bo festival spremenil kot tistemu, kar bo pokazal.

Triindvajset let je doba, v kateri dozori generacija. Če gledamo v prostor minulih triindvajset let, je tudi doba družbenega zorenja, kulturnega bogatenja, rasti samoupravljaljske zavesti, oblikovanja ideje združenega dela, v katerem se čedalje bolj določno oblikujejo odnosi med družbo in ustvarjalnostjo, ki s tem, da obe področji povezujeta v nedeljivo celoto, obe ma nalagajo pravice, pa tudi dolž-

nosti. Žal moramo ugotoviti, da se je prav v teh pogledih minulih triindvajset let komajda dotaknilo širokega, razvejanega in tudi zapletenega območja filmske ustvarjalnosti in kinematografije nasploh. Bolj razločno smo si doslej zastavili vprašanje in oblikovali odgovor o tem, kaj in kako naj družba prispeva domači filmski umetnosti, kot pa oblikovali zavest, kaj je domača filmska umetnost dolžna svoji družbi dajati. Vsaj tako se zdi, ko pregledujemo seznam letošnjih puljskih prijav in vidimo v njem tako zelo malo filmov, ki bi se pogumno, kritično, ustvarjalno soočali s problematiko časa in družbe, med njimi jih je nekaj, ki so „sodobni“ samo po scenografiji in kostumografiji, vsebinsko in idejno pa umaknjeni v nevtralen prostor pavšalnih tem, kakršne poskušajo zabavati gledalce že od časov nemega filma naprej.

Res je mogoče takoj zapisati tudi ugovor oziroma obrambo filma: vsi poskusi, zlasti še lanskega, novega, odprtega filmskega razpravljanja o sodobnosti so nalteli na sumničenje, dvome in celo na uradno diskvalifikacijo, ki je vzela avtorjem pogum in dobro voljo, da so se umaknili na varnejša področja zgodovine in literature. Lanski spodrsrlaj žirije jemlje Pulju letos še tisto možnost višje ravni, ki jo je doslej vsaj teoretično omogočala selekcija. Iz festivala, ki je v letih svojega razvoja postal poligon prestiža posameznih proizvodnih hiš in avtorjev, je nastala parada vsega, kar se je v Jugoslaviji posnelo. Razmere, v katerih se snema, pa so takšne, da vodijo v naključne rezultate, v realizacijo nedozorelih in nekvalificiranih projektov: razmere so, skratka, takšne, da v njih ni niti veliko profesionalnosti

niti samoupravljaljske miselnosti in discipline.

Na to opozarjata predvsem dve značilnosti: festival bo izredno skromen, saj bo navrgel komaj šestnajst novih, v času od lanskega avgusta posnetih filmov. Ker je večina teh filmov že prestala svoje srečanje s publiko in kritiko, lahko povzamemo osnovno zaskrbljenost, ki jo je kritika ob ocenjevanju izrekla. Jugoslovanski film je v hudi scenarijski krizi. Večina proizvodnih hiš že nekaj let nima dramaturških oddelkov — opustili so jih v kratkovidnem prepričanju, da bomo za vselej ustoličili modo in metodo tako imenovanega avtorskega filma. Jugoslovanski film skorajda ne pozna poklicnih scenaristov, piscev dialogov in sorodnih, sukanja peresa večjih ljudi, ki bi znali dati filmskemu načrtu trdno, literarno dograjeno izhodišče. Na to nevarno praznino bo letošnji Pulj očitno tako glasno opozoril, da bo treba za okroglimi mizami in na drugih strokovnih shodih ne samo govoriti, temveč tudi sprejemati konkretne predloge.

BOJ PROTI KAJENJU V ZAHODNI NEMČIJI...

Zahodnonemški inštitut za pravno in sodno medicino opozarja, da lahko kadilci povzročajo zastrupljanja z nikotinom, če vozilo ni zadosti prezračevano. Voznikom se večja potenje, nastopajo motnje vida, kašljanje, glavobol in male omotice, kar so vse posledice kajenja, ki so za voznika neugodne. Pri hitrem kajenju se večja količina ogljikovega monoksida v krvi, s čemer se zmanjšuje vzdržljivost, storilna oziroma delovna zmogljivost. Ponočno prižiganje cigaret tudi poslabšuje vid za nekaj sekund. Zato ta medicinski inštitut priporoča, da oblast z zakonom prepove kajenje v avtobusih.

... NA JAPONSKEM

Japonska ima okrog 101 milijonov prebivalcev. Od teh jih kadi 34 milijonov, moških 76 odstotkov, žensk pa 15 odstotkov. Zato si oblasti načrtno prizadevajo, da bi se kadilci odvadili kajenja in ga začeli opuščati. Uradno poročajo, da so v zadnjem letu dosegli velik uspeh, ker je približno milijon kadilcev prenehalo kaditi, predvsem iz strahu pred škodljivimi zdravstvenimi posledicami, pa tudi zaradi občutnih podražitev tobačnih izdelkov.

... IN V BOLGARIJI

Kajenje povzroča veliko zdravstveno škodo. Zato vse več držav pričena z ukrepi za omejitev škodljivih posledic. Tako je Bolgarija prepovedala oglaševanje v listih, ki vabi k nakupovanju tobačnih izdelkov in alkoholnih pijač. Gostišča ne smejo med tednom začeti s prodajo alkoholnih pijač prej ko opoldne. Na drugi strani poskušajo oblasti povečati proizvodnjo nealkoholnih pijač oziroma pijač, v katerih je le zelo malo alkohola.

Spomenik očetu slovenskega šolstva

Nedavno so v Novi Gorici, ki postaja prava aleja zaslužnih mož Goriške, odkrili spomenik dr. Antonu Gregorčiču, politiku in očetu slovenskega šolstva na Goriškem. Dr. Gregorčič se je rodil na Vrsnem leta 1852, umrl pa je v Gorici leta 1925. Po poklicu je bil duhovnik, vendar se je bolj uveljavil kot politik in organizator šolstva ter gospodarskih ustanov za goriške Slovence. Njegova zasluga je, da so Slovenci na Goriškem v letih pred prvo svetovno vojno dobili v samem mestu za ta-

kratne čase štiri sodobne šolske stavbe. To so bili Šolski dom, Novi dom in Gregorčičev dom. Dr. Gregorčič je tudi dosegel, da se je slovensko moško učiteljske preselilo iz Kopra v Gorico, prizadeval si je tudi za ustanovitev slovenske gimnazije v Gorici, ki je začela delovati leta 1912. Bil je na čelu Narodne stranke na Goriškem, ki se je kasneje po ljubljanskem vzoru preimenovala v Slovensko ljudsko stranko, vendar ta stranka tudi po znani ločitvi duhov ni zašla v ideološke skraj-

nosti Mahničevega kova. Dr. Gregorčič je še naprej šel svojo pot, tako da so ga nekateri šteli kar za liberalno usmerjenega. Bil je v ostrem sporu z dvema ostalima političnima veljakoma v času pred prvo svetovno vojno na Goriškem, Andrejem Gabrščkom in dr. Henrikom Tumo, vendar sta oba v svojih spominih pozitivno ocenila njegove zasluge za slovensko ljudstvo na šolskem področju.

Kip dr. Gregorčiča je delo mladega kiparja Negovana Nemca iz Bilj.

Obiščite galerijo Wernerja Berga!

ZBIRAJMO NEZNANO SLOVENSKO NARODNOOSVOBODILNO PESNIŠTVO

Filozofska fakulteta ljubljanske univerze načrtno zbira po vsem slovenskem prostoru pa tudi na Primorskem in Koroškem, kjer so se Slovenci pod Hitlerjevo okupacijo upirali, trpeli in upali, še neznane partizanske, jetniške in taboriščne pesmi, pesmi izgnancev, izseljencev, prisilnih mobilizirancev v Hitlerjevi vojni, pa tudi kake spise, pisma in kakršnokoli dokumentarno gradivo, bodisi napisano v knjižni slovenščini, v kakem slovenskem narečju ali celo v kaki jezikovni mešanici (npr. slovensko-nemški iz taboriščnih razmer).

Društvo slovenskih pisateljev v Avstriji je prevzelo nalogo zbiratelja za kakršnokoli gradivo te vrste, zato prosi za sporočila, kje med nami na Koroškem bi se še dalo kaj takega najti. Lahko, da je kak spis ali kaka pesem s takšno vsebino še iz časa pred drugo svetovno vojno ali pa kako leto po 1945, kakorkoli — prosimo za obvestilo. Če pa kdo more poslati original, ga bomo fotokopirali in mu ga skrbno vrnili.

Naš naslov: Društvo slov. pisateljev v Avstriji / Verband der slow. Schriftsteller in Österreich, H.-Heine-Gasse 50/1, 9020 Celovec/Klagenfurt.

ODDAJNIK NA KARAVANKAH

Zveza pisateljev Slovenije je zahtevala, da postavijo televizijske oddajnike oz. releje na Karavankah, da bo tudi koroškim Slovcem dana možnost, da vidijo televizijski program v materinščini. Doslej do postavitve takih oddajnikov ni prišlo, ker je bilo precej tehničnih težav, ko so pa le-te bile rešene, so delale težave avstrijske oblasti.

Valentin Oman razstavlja v Lienzu

28 grafik razstavlja Valentin Oman trenutno v Lienzu v mestni galeriji. Slike — fragmenti ljudi kažejo veselje nad obliko, nad črtami, nad variacijami trenutnega razpoloženja k temi „človek“. Stvaritve naj bi vplivale kot glasba, naj bi bile občutne in naj bi jih opazovalec „ne samo gledal“. Fragmenti pa tudi zaradi tega, da bi človek, ki si jih ogleduje, imel možnost, da te fragmente dopolnjuje s svojimi občutki in čustvi.

Valentin Oman razstavlja grafike, razen tega pa se ukvarja tudi s betonom, gradbenim sredstvom, ki pač danes prevladuje. Umetnik skuša na ta način, da bi mrtvi material napravil količjak človeški.

Razstava v Lienzu je odprta do 15. avgusta.

Liriki

„Slovenske lirike na Koroškem“ je predstavila v svoji zadnji številki mednarodna literarna revija Panonia. Revija predstavlja avtorje Valentina Polanška, Andreja Korkota, Gustava Januscha, Erika Prunča, Karla Smolleta in Anito Hudl. Prevod pesmi v nemščino je poskrbel Peter Kersche, ki je napisal tudi uvodni članek, kjer predstavlja koroške besedne ustvarjalce. Ob koncu pa doda Kersche: „Upati je, da bo ta literarna produktivnost ostala ohranjena in da bodo nastopili tudi mladi avtorji z novimi možnostmi in načini prikazovanja svojega položaja in tako skrbeli za stalno obnovo.“

Koroška stvarnost — v NAŠEM TEDNIKU

„Cerkveni glasbenik“ bodo ponovno izdali

„Cerkveni glasnik“, ki je izhajal kot glasilo „Cecilijanskega gibanja“ v Ljubljani ter je izhajal od leta 1878 do leta 1945, bodo spet na svetlo dali.

Revija se je delila v knjižni in glasbeni del. Knjižni del je urejeval Janez Gnjezda (1878 do 1904), sledil mu je Andrej Karlin (1904 do 1910), poznejši tržaški škof. Glasbeni del je urejeval Anton Foerster, komponist prve slo-

venske opere „Gorenjski slavček“, leta 1911 pa je oba dela urejeval Stanko Premrl, ki je bil urednik do 1945.

„Cerkveni glasbenik“ se je razcvetel prav šele pod uredniškim vodstvom Stanka Premrla. Po njegovi zaslugi je prišlo v njem do objave modernejših skladb impresionističnega, ja celo ekspresionističnega sloga.

List je bil neprecenljiv vir za vso

cerkveno slovensko glasbeno zgodovino, zaradi svojih zgodovinskih in muzikoloških člankov, morda še bolj za zgodovino slovenske glasbe 20. stoletja in to ne samo cerkvene.

Sedaj so se glasbeniki v Ljubljani odločili za ponovno izdajanje te cerkvene glasbene revije, ki bo zopet oživela kot „Cerkveni glasbenik“.

Za ženo in dom

Trmast otrok potrebuje ljubezen

Za otrokovo doživljanje je izredno pomemben občutek, da ga imajo starši radi. Mnoge matere si bodo ob tem sicer rekle, da je to samo po sebi umevno, ne bodo pa pomislile, da otrok še ne razume jezika „samoumevnosti“. Tisto, iz česar se poraja in kar krepi otrokovo doživljanje, so dejanja staršev. Zato starši, ki sicer ljubijo svojega otroka, a zanj ne najdejo dovolj časa in nežnosti, nikoli dovolj ne utrdijo v otroku občutka, da je sprejet in varen. Podobno je tudi s starši, ki postavljajo pred otroka preveč omejitev in prepovedi, pa čeprav zgolj iz same skrbi zanj.

Zlasti v kritičnih obdobjih otrokovega razvoja, ko pride praviloma do večjih trenj med njim in starši, je otrokov občutek, da je nadvse ljubljen, izredno važen.

Omenimo naj samo obdobje otrokove trme. Kljubovalnost se pojavi pri otroku nekako okoli tretjega leta starosti. Skladno z zorenjem in razvojem

otrok ne spremlja več pasivno dogajanje v svetu okoli sebe, ampak že skuša s svojim „hočem“ tudi sam posegati v svet in uveljaviti svoje želje in potrebe. Čeprav odrasli ne bi s silo zatirali vseh otrokovih zahtev, bi bilo prav tako nepravilno in navadno celo nemogoče, otroku v vsem ustrediti. Nujno moramo torej otroka pripraviti do tega, da se odpove delu svojih zahtev. Navadno torej ne gre brez odločnega „ne“ staršev od časa do časa. Prav tu pa je odločilnega pomena otrokovo osnovno doživljanje staršev.

Mojca, ki kljub vsem željam in zahtevam ni dobila igračke, ki jo je videla v izložbenem oknu, bo doživela materino odklonitev zgolj kot spoznanje, da vsega, kar si poželimo, le ni mogoče dobiti. Morda bo za hip žalostna ali slabe volje, že kmalu pa se bo povsem posvetila svetu igračk, ki jih že ima. Njen občutek ljubljenosti in varnosti je dovolj močan, da ji pomaga preko takega razočaranja.

Drugače pa je z malim Petrom. Njegova mamica ima toliko skrbi, da enostavno pozablja nanj. Nikoli ga ne pohvali ali poboža, kaj še, da bi zbrano poslušala njegovo pripoved. Igrače, s katerimi se igra, so zgolj v napoto. Vsa živčna je in krega se za sleherno njegovo nerodnost. Poleg tega kar naprej nekaj prepoveduje, zato se pojavlja v Petru vse večji strah.

Tudi njemu je vseč ista igrača kot Mojci. Tudi njemu je mamica odredila, toda z razliko od Mojce bo njegovo doživljanje ob tem drugačno. Odklonitev bo pomenila zanj spet nov dokaz, da ga mama nima rada. Zato se bo vrnil domov zbežan in razočaran. Niti igračke, ki jih že ima, ga ne bodo mogle potolažiti.

Enak ukrep staršev lahko torej izkove različno doživljanje pri otroku. Ker je otrok zlasti v kritičnih obdobjih razvoja čustveno zelo občutljiv, mu morajo starši takrat posvečati še posebno pozornost, razumevanja in ljubezen.

LUDVIK AŠKENAZY:

Jajčeece

Človek ima veliko prijateljev, ki jih nikoli ni videl. Ali pa jih je videl samo deloma; nekako so se vpletli v njegovo življenje, se pojavili, nato pa izginejo... Morda so samo rekli „Gospod grof je mrtev,“ ali „Prinašam ukaz generala Barclaya de Tollyja!“ In pri tem so se pomembno nasmehnil ali pa po tihem vzdihnili (a vendar nikoli tako tiho, da tega ne bi bili opazili).

Človek dvajsetega stoletja ima še večji krog prijateljev, ki jih pozna samo na videz ali po glasu: napovedovalce, na pirmer, ki vam iz dneva v dan žele lahko noč, ali pa tovarišico, ki vas dan za dnem budi po telefonu.

Rad bi govoril prav o telefonu. Rad bi vam povedal sentimentalno zgodbo o telefonskem prijateljstvu.

Živel je nekoč človek, ne vem več, kako se je imenoval. Pravzaprav to ni niti posebno pomembno, saj ne spremeni stvari. Pred vojno je hodil na gimnazijo in imel kakor toliko drugih mladih fantov kljubovalno zadovoljstvo, da je po telefonu klical neznane ljudi. Izdajal se je za nadzornika telefonske centrale in jih spraševal, kako dolga je vrstica od zidu do njihovega telefona.

Mnoge pridne gospe so mu odgovarjale na to vprašanje. Kadar je imel slab dan, je spraševal ljudi, ob kateri uri naj jim pripelje zrezljano krsto, ali pa se domenil s kom, da se bosta srečala s papigo na Strelnem otoku zaradi obveznega cepljenja proti papigovki. Oglašal se je tudi kot podpredsednik društva prijateljev krematorija. Tako je poživljal svoje dijaško življenje in se veselil počitnic.

Posebno se je zapičil v lastnika telefona, ki se je imenoval kakor njegov profesor matematike: Kohoutek. Iz tedna v teden je vodil enak razgovor.

„Halo! Dober dan!“

„Dober dan! Kaj želite?“

„Prosim, gospoda Slepčičko.“ (Opozarjam, da pomeni češki kohoutek petelinček, slepička pa kokoška.)

„Tukaj ni Slepčička,“ se je vljudo odzval kulturni glas starega go-

spoda, „tukaj Kohoutek.“

„Nimate tam nekje Slepčičke?“ je vprašal dijak.

„Slepčičke nimamo, toda imamo belo jajčeece,“ je prijazno odvrnil gospod.

„Oprostite, jajčeece ne bom,“ je odvrnil fant. „To bo pomota.“

Ves teden se je fant veselil, da bo zopet poklical gospoda Kohoutka in ga povprašal po Slepčički.

Gospod Kohoutek je bil vedno enako prijazen. Nikoli ni pokazal niti najmanjšega presenečenja. Nikoli ni povprašal, kdo kliče in zakaj vedno samo v petek ob treh popoldne. Sploh pa se ni razburil niti kričal — saj je šlo le za prostaka ali norca.

Dijak se je staral, začel je murirati, leto dni kasneje mu je postal glas hripav, kasneje pa je imel mehak, poln bariton.

Svet, čeprav je do neke mere z njim računal, se je dalje razvijal. Hitler je okupiral Porurje, Avstrijo, Sudete, Poljsko itd. Na zemljo so padle prve bombe, nihče se ni temu čudil. Pravzaprav so to vsi pričakovali.

Zatem se je nekega dne leta 1939 zgodilo, da je gospod Kohoutek zastoj čakal v petek ob treh

popoldne. Iz koncentracijskih taborišč ni bilo mogoče telefonirati. Zato se je, kakor se je zdelo, dijak popravil.

Kaj vse je doživel, sodi v drug roman ali drugo dramo. Po malem je imel srečo, malce se je naučil „hoditi“, in sploh je bil brezdelnež. In je vse preživel.

Ko se je vrnil v Prago, je bilo deset minut pred tretjo popoldne, bil je petek. Pomislil je:

„Preden bom premislil, kako bom začel novo življenje, moram poklicati gospoda Kohoutka.“

Ne zato, da bi nadaljeval svoje neresne šale, temveč zato, da bi slišal znani človekov glas, je stopil v kabino (številko je še znal na pamet) in s tresočo se roko zavrtel številko.

„Halo! Dober dan,“ pravi.

„Dober dan. Kaj želite?“

„Prosim, gospoda Slepčičko,“ je rekel in skoraj zajokal.

Na drugi strani žice je nekdo dolgo molčal, potem se je zasljal:

„Živ si torej, ti oboženjak?“

„Živ, gospod Kohoutek,“ je odgovoril bivši dijak in v tem trenutku prvič občutil, da je res živ. Kot če kdo napihne milnat mehureček pa mu odleti.

„Nimate tam kje Slepčičke?“ je vprašal.

„Slepčičke nimam,“ je rekel prijazno stari gospod, „imam pa jajce. Pridite, skuhal vam ga bom.“

In to je pravzaprav vse.

Zabela

Vsak pameten kmet je zadovoljen, če »pridelal« kar najbolj masten gnoj, zakaj le masten gnoj daje dober pridelek. Na smolo pa vsak gnoj smrdi oziroma neprijetno diši.

Ostrovšnikova Majda študira v Ljubljani. Vsako soboto pride domov. Ker je edinka, jo je oče Ostrovšnik prisilil, da študira agronomijo, čeprav bi mati Ostrovšnela raje videla, da bi bila zdravnica. In Majda pricaplja prav tisto soboto, ko sta mati in oče nakidavala gnoj in ga navažala za zimsko setev.

»Sta pa pridna!« ju pozdravi.

»Pridna pa pridna!« sta hkrati odgovarjala. »In ti?«

»Dva izpita sem položila, pa sem prišla. Sta vesela?«

»Sva! Zdaj pa mestne cunje dol in kmečke gor! Pomagala boš.«

»Bom,« je obljubila, ker je vedela, da se bo že kako izmuznila.

»Ali je to silosni gnoj, da tako neprijetno diši?«

»Ja. Menda več, da imamo nov silos.«

»Vem. Mama, kdo pa bo južino skuhal? Bi jo jaz? Ojej, v drek sem stopila.«

»Kaaaaj?« sta zazijala Ostrovšnika. Oče pa: »Čakaj, ti bom jaz pomagal!«

»Imaš pa tudi smolo,« zmiguje mati, Ostrovšnik pa pograbi hčer, jo vrže v naročje in jo posadi na

Njena jutra

„Vstani! Ovce moraš napasti, preden greš v šolo. Pa da ne bodo ostale lačne kot včeraj. Vstani brž, otrok nesrečni!“

Manca zasliši materin glas. Želi si, da bi bile to le sanje in da jo v resnici boža materina roka. Toda ne. Predobro ve, da mora vstati, kot to počne vsako jutro, preden gre v šolo.

Šele devet let ji je in komaj je občutila breme šolske torbe, že je morala pomagati pri hiši kot odrasel človek.

„Ko bi vsaj danes lahko malo dlje spala, samo malo,“ si vselej misli, a strogi materin glas ji vselej prežene prelepe misli in ji pomaga na noge. Molče vstane, popije skodelico toplega mleka in bosa odide na pašo. Zunaj se komaj svita. Visoko travo pokriva rosa, ki se lesketa v tisočeri barvah jutranje zarje. Vonj po cvetju jo omamlja. Stopa kot v sanjah in pusti ovce, da se pasejo kjerkoli hočejo. Obledelo si dvigne nad kolena in odhiti na hrib, od koder opazuje svojo vas. Vselej je odeta v debelo plast jutranje megle in vselej se ji zdi lepša in toplejša. Ni je strah s mote. Celo smešno se ji zdi, ko poslušata mestne otroke, ki jih morajo starši voditi po gozdu. A ona, Manca, živi vsako leto v samotni in

vselej odkrije v tišini narave nov napev. Srečna je. Čuti, da je del narave, del neizmerne bogastva kristalčkov, napevov, del neizmerne sreče.

„Le zakaj mora priti dan, ko pa z njim izgine vsa lepota?“ se vselej vpraša, a odgovora ne dobi. V daljavi zapiha veter in ji razmeče valovite lase.

„Splesti si moram kiti, mati mi jih noče več. Pravi, da sem že prevelika,“ se grenko nasmehne in drobni prstki hite med prameni las, ki se oblikujejo v kite.

Jutro pride v dan...

Manca sedi v šolski klopi. Besede učiteljice prihajajo iz daljave in zamirajo v mestnem hrupu. Manca jih ne poskuša ujeti. Ne ve jim pomena. Še vedno je v svojem jutru, še vedno je na planini, med ovčami, brezami in rosnimi tratami. Še vedno vidi sivo meglo, ki ogrinja vas, bisere rose in svetloba jutranje zarje ji odseva v očeh. To so njena jutra... O. P.

Za dobro voljo

GENITEV

»O, kako imate lepega psička. Ali bi ga prodali?«

»Bi, ampak za manj kot petsto dinarjev ne.«

»Ali je psiček tako brihten?«

»Takšno pamet ima kot jaz.«

»No, potem vam ne dam več zanj kot pet par.«

TEŽKO DELO

Gost (domači hčeri): »Najbrž mnogo pomagate materi pri domačih opravilih.«

Hčerka: »O, pač, nekoliko že. Danes sem jaz na vrsti, da preštejem žlice, ko boste vi odšli.«

RAZLIČNA OKUSA

Po cesti pride lepotica. Ob vogalu stoji fant, gleda za njo in navdušeno zamrmra: »Glej, kako krasni boki!«

Ob drugem vogalu stoji sestradan pes, gleda za lepotico in navdušeno zarenči: »Glej, kako krasne kosti!«

IVAN CANKAR:

13

Na klanecu

Propali obrtniki, kmetje, ki so jim bili prodali kočo in zemljo, pijanci, ki niso bili za nikakršno delo in so sami čakali, da poginejo kakor živina, v jarku, za plotom — vsi so se skrili na klanec, v nizke kočice z nizkimi okni in slamnatimi strehami. Klanec se je vil po kamniti grapi; na obeh straneh se je dvigalo nevisoko pusto hribovje, poraščeno samo z neplodnim grmičevjem in posuto z belim kamenjem, tako da je bilo podobno od daleč velikanskemu pokopališču.

Večji del pohištva so Mihovi prodali; najeli so si na klanecu veliko izbo v pritličju — hiš z nadstropji tam ni bilo — in ko so postavili vanjo postelje, omare in mizo, je bila izba še zmerom prazna, gole sive stene so gledale dolgočasno in Francki je bilo, kakor da hodi po tujem stanovanju. Kot, kjer je stala očetova postelja, so predelili z belim platnenim zagrinjalom od ostale izbe in za zagrinjalom je stokalo in zdihovalo neprestano. Očetu se je zdelo, da ga peljejo živega na pokopališče, in jokalo se je vso pot, ko se je tresel in zibal na visokem vozu med blazinami in cunjami. Otroci — trije so bili — pa so kričali in so se smejali; neizmerno jih je veselilo, da se selijo na klanec, kjer so prostrani lazi in odkoder se vidi po vsej dolini.

Francka se je bila postarala; oči so ji upadle, usahnile, lica so bila ozka, lasje so ji siveli. Vsak dan ji je iztisnil par kapelj krvi — iz svoje krvi je dajala otrokom kruha, in

če bi prišel iz krvi bel kruh, bi si bila odprla žilo. Dnevi so prihajali drug za drugim, čisto enaki, vsi strašni. Mihov ni prašal nikoli, odkod je prišel zjutraj kruh na mizo, odkod je prišlo kosilo — toda na mizi je bil lep rumen hleb in opoldne se je kadilo prijetno iz skledice. Zvečer je sedel za mizo, zaprl je knjigo in je gledal osorno predse; kadar so se odprle duri in je prišla Francka v izbo, se je ozrl nanjo z dolgim pogledom, izpregovoril ni besede, oprl je komolec na mizo in je gledal skozi okno. Francka je stopila k njemu.

„Na, Tone, če hočeš par soldov...“

Mihov se je zdrnil.

„Saj ne potrebujem... kaj imaš za kruh?“

„Bo žel!“ je odgovorila Francka in tesno ji je bilo, ko je položila krajcarje na mizo. Mihov je spravil denar, v zadregi je bil in je govoril hitro, opravičil bi se rad, a mudilo se mu je v krčmo.

„Saj bo kmalu drugače, Francka, le malo potrpi... tako ne more več dolgo... bom že dobil kakšno delo...“

Zdaj je pil žganje, ker ni imel denarja za vino. V žganjarnici mu je bilo lahko, tam je govoril kakor je hotel, ni čul zdihovanja, ni videl žene in skrbi so dobile vse drugačno, skoro prijetno lice. Čevljar, Mihov sosed in prijatelj, je sedel neprestano, od zgodnjega jutra, v umazani, zakajeni izbi, kjer je dišalo po špiritu in po slabem siru; nihče ni vedel, odkod je dobival denar — vsi, ki so zahajali sem, so bili berači, ali popivali so časih do pozne noči. Tudi pisar je zahajal sem, blede, suh človek; na kosčenem telesu je visela oguljena črna obleka s škrici, še zdaj je nosil črn, trd klobuk, čist ovratnik, dasi že malo razcefran, in kravato, ki se ji je poznalo, da je oprana. In tudi o njem niso vedeli, od česa je živel — kar je dobival od pisem in prošenj, ki jih je pisal kmetom, bi bilo komaj dovolj za zjutranjo kavo. Imel je veliko knjižnico — stare

nemške romane, vezane letnike časopisov s podobami, celo velika zgodovinska dela — in prodal ni nikoli niti ene knjige, ponosen je bil nanje in zapisnik, ki so bile vse natanko popisane v njem in s številkami zaznamovane, je prepisaval neprestano — dobil je kakor nalašč nezatno pomoto, zato da je mogel prepisavati. Imel je tudi dvojce letnikov „Glasnika“ in v enem izmed njih je bilo troje njegovih pesmi natisnjenih, podpisanih z njegovim celim imenom. Takrat je bil še mlad in je pisal pri advokatu v Ljubljani; ali advokat ga je spodil in zato se je klatil po svetu, slaboten in plašljiv izgubljenec, ki je bil zmerom močan dovolj, da je snoval načrte, ali nikoli tako močan, da bi jih izvršil. Govoril je z mehkim, sladkim glasom, nikoli ni zinil nedostojne besede in vedel je celo veliko. Bil je edini v tej družbi, ki je imel solidne in trezne nazore; če bi bil politik, bi bil konservativec in najvdanejši državljani; cesarjeva podoba je visela v njegovi izbi. Mihov ga je spoštoval, ali omahljivec, kakor je bil, je verjel njemu in tudi čevljarju, ki je trdil, da so vse postave pisane samo zategadelj, da se siromaki ne morejo ganiti in da bogataši, ki so vsi rojeni lumpi in hudodelci, tem laže grabijo. Kadar je bil pijan, je razlagal čudne misli; priporočal je, naj bi spustili s hriba velikansko skalo, da bi se valila dol ter strla ves trg, kakor se stare ostuden ščurek s peto... Ista usoda ga je bila zadela, kakor Mihova — prišel je čevljar, dobil je od nekod delavcev in je odprl prodajalnico. Domači čevljar je samo še krpal; toda ni se veliko grizel — šel je nekoč in je iz prijaznosti zabodel pitepencu nož v hrbet; udaril je premalo, rana se je kmalu zacelila, toda zaprl so ga za tri leta; ko se je vrnil domov, se je preselil na klanec.

Čevljar se je bil vdal popolnoma — v njegovih besedah ni bilo nič osebnega sovraštva; kadar je govoril, da bi bilo dobro, če bi bogataše in druge take ljudi „malo pomorili“

RADIO CELOVEC

SLOVENSKE ODDAJE

NEDELJA, 1. avgusta: 07.05—07.35 Duhovni nagovor — Po vaši želji.

PONEDELJEK, 2. avgusta: 13.45—14.30 Celovski radijski dnevnik — Zborovska glasba.

TOREK, 3. avgusta: 09.30—10.00 Domače pesmi in viže — 13.45—14.30 Celovski radijski dnevnik — Šport — Rdeče, rumeno, zeleno.

SREDA, 4. avgusta: 13.45—14.30 Celovski radijski dnevnik — Minute za popevko — Iz koroške literarne delavnice: Pesmi A. Kokota.

ČETRTEK, 5. avgusta: 13.45—14.45 Celovski radijski dnevnik — Ob zvoških gradiščanskih tamburic... — Aktualna znanost (M. Merlak: Klimatična bomba).

PETEK, 6. avgusta: 13.45—14.30 Celovski radijski dnevnik — Kar po domače.

SOBOTA, 7. avgusta: 09.45—10.30 Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

TV AVSTRIJA

1. PROGRAM

NEDELJA, 1. avgusta: 13.00—16.00 Olimpiada v Montrealu 1976 — 16.00 Kavboj, nemi film z Bustrum Keatonom — 17.00 Pika Nogavička: Pika išče stvari — 17.30 Viking Viki — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Klub seniorjev — 18.30 Igraj z nami: Gradiščanska — 19.00 Avstrija v sliki — 19.25 Nedeljska pridiga — 19.30 Čas v sliki in kultura — 19.50 Šport — 20.15 Ivan in Ana; film Monike Palatinove — 21.15 Orson Welles pripoveduje: Marciino maščevanje — 21.40 Poročila.

PONEDELJEK, 2. avgusta: 10.30 Škratnordeča maska; kostumska pustolovščina — 12.30—14.10 Zaključna svečanost XXI. olimpiade v Montrealu — 17.55 Za lahko noč — 18.00 V kraljestvu divjih živali — 18.25 ORF danes — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki, kultura in šport — 20.00 Šport v ponedeljek — 21.00 Ceste San Franciscas: Nočni napad — 21.50 Poročila in šport.

TOREK, 3. avgusta: 10.30 Po kosilu plav fižol — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Don Camillo in Peppone: Poroča; igrajo Fernandel, Gino Cervi in drugi — 18.25 ORF danes — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki, kultu-

ra in šport — 20.00 Mnogi pojejo o ljubezni — 20.50 Politična dokumentacija — 21.55 Ljudje na farmi Shiloh — 22.35 Poročila in šport.

SREDA, 4. avgusta: 10.30 Kavboj, nemi film — 17.00 Žoga; predstava lutkovnega gledališča — 17.25 Živordeči avtobus — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Diana: Zaupaj, glej, komu? — 18.25 ORF danes — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki, kultura in šport — 20.00 Alice in Ellen Keller v pogovoru — 20.45 Do najsevernejše točke Evrope (1) — 21.30 Poročila in šport.

ČETRTEK, 5. avgusta: 10.30 Hotel Savoy 217; morilska in ljubosumnostna zadeva v moskovskem gosposkem hotelu — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Rumena karavana: V Himalaji — 18.25 ORF danes — 19.30 MI — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki, kultura in šport — 20.00 Koncert; za 20-letnico Burgtheatra — šaloigra v treh dejanjih Hermanna Bahra — 22.05 Poročila in šport.

PETEK, 6. avgusta: 10.30 Čutak in sivi konj; madžarski otroški film iz leta 1960 — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Kuharski umetniki med seboj — 18.25 ORF danes — 18.30 MI — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki, kultura in šport — 20.00 Peter Voss, tat milijonov; 13. nadaljevanje in konec — 20.55 Ballhausplatz; dokumentacija — 21.45 Ob pol enajstih v poletni noči — 23.05 Poročila in šport.

SOBOTA, 7. avgusta: 15.30 Žene gospoda S.; presenetljive „novosti“ v antičnih Atenah — 17.00 Stavbišče; kraj igranja — otroci za otroke — 17.30 Black Beauty: Ned prihaja iz Londona (1) — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Panoptikum — 18.25 ORF danes — 18.30 Donava — od večera do jutra — 19.00 Avstrija v sliki z Južno Tirolsko-aktualno — 19.30 Čas v sliki in kultura — 19.55 Šport — 20.15 Dalje, dalje; igra z vprašanji za hitro misleče s Hansom Rosenthalom — 21.50 Šport — 22.05 Vprašanje kristjana — 22.10 San Fernando; pustolovska vožnja s kočijo skozi Divji zapad — 0.00 Poročila.

2. PROGRAM

NEDELJA, 1. avgusta: 17.30 Rock Meets Classic — 18.30 Amerika (9); zgodovina Združenih držav Amerike — 19.15 The Munsters — 19.45 Poznate melodijo; glasbena ugankarska igra z Ernstom Stankovskim — 22.30 — 10.30 Olimpijske poletne igre 1976 v Montrealu; pregled rezultatov olimpiade — 0.30 Filmi o Moskvi in Lake Placidu.

PONEDELJEK, 2. avgusta: 18.25 ORF danes — 18.30 Glasba pod portugalskim nebom — 19.30 Dolina ob meji: Ziljska dolina — 20.00 Ljudje na farmi Shiloh: Jim Horn in sosedje — 21.00 Svet knjige — 21.50 Čas v sliki 2 —

22.20 Tatovi kot mi; gangsterski film.

TOREK, 3. avgusta: 18.25 ORF danes — 18.30 Človek proti mikrobom — 19.30 Promet — 20.00 Gori Pariz? Pariz v avgustu 1944 — 21.20 Čas v sliki 2 in kultura.

SREDA, 4. avgusta: 18.25 ORF danes — 18.30 Svet knjige — 19.30 Avstrijska pošta — 20.00 Gori Pariz? (2) Pariz avgusta 1944 — 21.20 Čas v sliki 2 in kultura — 21.55 Quentin Durward (12); nihče ni kriv.

ČETRTEK, 5. avgusta: 18.25 ORF danes — 18.30 Odprava v kraljestvo živali; nobenega strahu pred kačami — 19.30 Orožje za 16.000 mož — 20.00 If...; o nasilnem zatiranju v angleškem vzgojnem zavodu — 21.45 Čas v sliki 2 in kultura.

PETEK, 6. avgusta: 18.25 ORF danes — 18.30 Kako se je Las Vegas prodal; mesto sreče včeraj in danes — 19.30 Dunajska kotlina — 20.55 Mala revija — Dušan Parizek; zabavni jezik molčanja — 21.40 Čas v sliki 2 in kultura — 22.15 Havaji-pet-nič.

SOBOTA, 8. avgusta: 17.15 Od Kautniza do Kreiskega; zgodovina Ballhausplatz — 18.00 Orientacija — 18.30 Brez nagobčnika — 19.30 Salzkammergut — 20.00 Galerija — 20.15 Idoli, film Klause Lemkeja — 21.45 Beaut Workshop.

TV Ljubljana

NEDELJA, 1. avgusta: 9.05 Poročila — 9.10 Za nedeljsko dobro jutro: Naši zbori Virmaše — 9.40 625 — 10.00 H. de Balzac: Teta Liza, nadaljevanka — 10.45 Otroška matineja Catch Kandy: Čudovito žerjavovo darilo — 11.25 Mozaik — 11.30 Ljudje in zemlja — 12.30 Poročila — 13.00 Montreal: Olimpijske igre 76, barvni prenos tekmovanj v rokoborbi, judu, nogometu in boksu — Morda vas zanima Svet pod vodo — Risanka — Okrogli svet — Poročila — Zgodba o Grahamu Bellu — ameriški film — 19.15 Risanka — 19.30 TV dnevnik — 19.50 Tedenski gospodarski komentar — 19.55 Propagandna oddaja — 20.00 Jazz na ekranu: Plesni orkester RTV Ljubljana — 20.30 Montreal: Olimpijske igre 76 — 22.00 Poročila — 22.05 S. Karanović: Na vrat na nos — 23.00 Montreal: Olimpijske igre 76.

PONEDELJEK, 2. avgusta: 15.30 Olimpijske igre 76 — sklepane prireditve v Montrealu — 17.45 Obzornik — 18.00 Štirje fantje in pes — 18.30 Mozaik — 18.35 Odločamo — 18.45 Mladi za mlade: Posočje — 19.15 Risanka — 19.30 TV dnevnik — 19.55 Propagandna oddaja — 20.00 F. Rudolf: Se-

dem ponudb, TV drama — 20.45 Kulturne diagonale — 21.25 Mozaik kratkega filma: Dekliške sanje, Rajko Maksimov. — 21.45 TV dnevnik.

TOREK, 3. avgusta: 17.10 Kmetijska oddaja TV Zagreb — 17.55 Obzornik — 18.10 Morda vas zanima Milena Muhič — 18.40 Mozaik — 18.45 Ljudska umetnost in obrt — 19.15 Risanka — 19.30 TV dnevnik — 19.55 Propagandna oddaja — 20.00 Jugoslovani v Trstu — reportaža — 20.30 Ponosni ljudje — 21.00 Barvna propagandna oddaja — 21.05 H. Spring: Zanikrni tiger, nadaljevanka — 21.55 Miniature: Partizanski obrazi Božidarja Jacka — 22.10 TV dnevnik.

SREDA, 4. avgusta: 17.55 Obzornik — 18.10 Po sledeh napredka — 18.40 Mozaik — 18.45 Glasbeni amaterji — 19.15 Risanka — 19.30 TV dnevnik — 19.55 Propagandna oddaja — 20.00 Film tedna: Ne bodi žalosten — film — 21.25 Bejart in Boulez je balet, II. del — 21.55 TV dnevnik.

ČETRTEK, 5. avgusta: 18.15 Obzornik — 18.30 Mozaik — 18.35 Mačkon in njegov trop, risanka — 19.00 Filmska burleska — 19.15 Risanka — 19.30 TV dnevnik — 19.55 Propagandna oddaja — 20.00 A. Konic: Najvažnejši dan življenja — 20.55 Kam in kako na od-

dih? — 21.05 Jugoslavija v vojni — dokumentarna oddaja — 21.10 TV dnevnik.

PETEK, 6. avgusta: 18.00 Obzornik — 18.15 Catch Kandy — serijski film — 18.40 Mozaik — 18.45 Slovenski rock: Skupina Ave in duet Kora — 19.15 Risanka — 19.30 TV dnevnik — 19.55 Propagandna oddaja — 20.00 Kapitan Mikula Mali — 20.30 Propagandna oddaja — 20.35 Dekleta Hirošime — dokumentarna oddaja — 21.30 Barvna propagandna oddaja — 21.35 Helena, sodobna ženska — serijski film — 22.25 TV dnevnik.

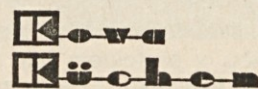
SOBOTA, 7. avgusta: 18.05 Obzornik — 18.20 Mozaik — 18.25 Disneyev svet — 19.15 Risanka — 19.30 TV dnevnik — 19.55 Propagandna oddaja — 20.00 Hofman — celovečerni film — 21.45 Roža Portoroža — barvni posnetek.

Za smeh

ZELJA

Nacetu se je polomila stenska ura. Ni in ni je mogel zopet spraviti v tek. Zato jo je nesel v mesto k urarju. Ker pa je Nace že velikokrat želel, da bi imel uro budilko, je urarju naročil: »Veste, saj bi jaz še rajši, da bi mi iz te velike ure naredili dve majhni: eno budilko in eno zapestno. Kar bo ostalo, naj vam bo za plačilo.«

NAŠ TEDNIK izhaja vsak četrtek. Naroč se na naslovu: „Naš tednik“, Celovec, Viktringer Ring 26, 9020 Klagenfurt. — Telefon uredništva, oglasnega oddelka in uprave 84358. Naročnina znaša letno: za tuzemstvo 150.— šil., za inozemstvo 250.— šil. (po zračni pošti 500.— šil.). — Lastnik in izdajatelj: Narodni svet koroških Slovencev. — Odgovorni urednik: Nužej Tolmajer, Verovce št. 2, 9065 Zrelec. — Tiska: Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu, Viktringer Ring 26.

- direktna prodaja k cenam proizvođa
- tukaj načrtuje in izdeluje strokovnjak vašo kompletno kuhinjo
- od ponedeljka do petka odprto brez odmora od 8. do 18. ure; v sobotah od 8. do 12. ure.

PROSTORI ZA OGLED IN RAZSTAVLJANJE V TOVARNI: PODJERBERG / ST. KATHREIN
Pošta Škofiče / Schleffling
Telefon 0 42 74 - 29 55 18

RUTAR-CENTER

RUTAR CENTER, A-9141 Dobriča vas Eberndorf, telefon 0 42 36 - 381

- ugodno dobavi
- in hitro na dom
- dostavi

in poobesili“, in če bi izpremenili postave na tak način, da bi imeli siromaki kruha, so bile to le misli, ki se je bilo prijetno ukvarjati z njimi. Nase ni mislil; vedel je dobro, da ne bo nikoli drugače in zato ga tudi skrbi niso mučile: „Naj gre stvar svojo pot; dokler mi žganje tekne, mi ne bo hudega!“ Časih je prišla v žganjarico njegova žena, velika, suha ženska z jetičnimi očmi; stala je med vratmi in je prosila in zmerjala, naposled je sedla k njemu in je pila z njim.

Tudi pisar je bil vdan v svoje življenje, toda ne, da bi obupal, temveč ker je bil prepričan, da je vse na svetu pametno in dobro napravljeno. Bral je časopise in je zmaheval z glavo, kadar so poročali o velikih štrajkih, o uporih, o hudodelstvih anarhistov. Sovražil je nezadovoljneže in revolucionarje in bal se jih je. Gospodo je spoštoval; odkril se je, kadar je šel mimo čisto neznan človek, ki je bil samo po obleki podoben uradniku. Da so nekateri bogati in drugi ubožni, se mu je zdelo čisto naravno in naravno se mu je tudi zdelo, da je bil on sam med siromaki; bilo je pač tako usojeno. Želel si je mnogokrat, da bi bil bogat, da bi se vozil v kočiji in bi milostno pokimaval z glavo, ko bi stali siromaki ob cesti ter se ponižno odkrivali. Kadar si je zaželel kaj takega, se mu je obraz nenadoma izpremenil, gledal je dostojanstveno, skoro osorno in držal se je pokonci; bil je popolnoma podoben uradniku, ki se za veda svojega stanu in hrepeni po visoki službi. Toda ta želja je bila povsem nedolžna, nič upanja in nič zavisti ni bilo v njej, samo igral se je z njo, kadar je bil dobre volje, kakor se igra otrok z lesenim konjem. Prav tako se je igral doma časih s svojimi otroki, hodil je po vseh štirih in sin je jahal na njem ter ga vlekel za dolge lase.

V tej družbi se je čutil Mihov domačega; sam ni govoril veliko, poslušal je in sanjal. Bil je edini med njimi, ki se niti za hip ni mogel otresti skrbi. Ni mislil naravnost nanje, toda čakale so zadaj, črne in velike, in zavedal se

je ves čas, da čakajo in da pride kmalu spet ura, ko ga primejo za vrat.

Ni se mogel otresti skrbi in tudi sanj ne, ki so prihajale, kadar je bil truden, polpijan od špirta in si je želel smrti. Takrat so prihajale in vdajal se jim je ves vesel in srečen. Njegova domišljija je bila toliko plodnejša, kolikor več je rodila. V sanje se je preselilo pravo življenje njegovo, vso svojo moč in ves svoj razum je porabil tam, tako da mu ni ostalo ničesar več, kadar se je predramil in so mu roke omahnile in je hodil sključen, z omahujočimi, lenimi koraki, kakor jetičen bolnik. Nič več ni razumel, kaj se je godilo okoli njega; kadar so se mu polagoma oči odpirale in so sanje bežale, se je prestrašil in je bežal za njimi. Ni maral več gledati, ker je vedel, kaj bi ugledal, če bi si pomel oči in bi pogledal trezno. Ali ne uboštva, ne skrbi se ni bal — bežal je pred sramom, silnim, grdim, tako da bi se zgrudil pod njim, če bi se mu vdal. Zavedal se ga je, toda branil se je, opijal se je s špiritom in s sanjami, da bi ne mislil nanj. Kljub temu je vedel, da pride čas, ko ne bo rešitve več, nikjer več poti, da bi pobegnil in strah ga je bilo...

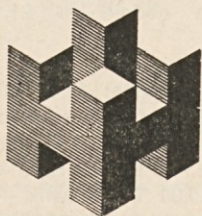
Jesen se je nagnila, okna so žvenketala v vetru in v veliki izbi je bilo mrz kakor na cesti. Otroci so imeli ozeble obraze in si niso več upali na cesto. Takrat se je zgodilo, da se je Francka zjutraj prebudila in ni vedela nikamor. Sedela je na postelji, ko se je komaj še danilo in je mislila; mislila je mukoma, preprosila je tako ves trg, od hiše do hiše je prosila, toda povsod so jo pognali od praga. Dolžna je bila povsod, pri vseh štacunarjih, pri peku, pri vseh sosedinjah, in vedela je, da ne bo poplačala dolgova nikoli. Strašni so bili ti dolgovi; hodila je po cesti s povešenimi očmi, s hitrimi koraki, da bi kdo ne zaklical za njo: „Mihovka, kdaj pa bo kaj?“ In slišala je natanko, kako so govorili zadaj: „To je, kakor da bi kradla; človek je neumen, če upa takim ljudem — vzame na upanje, pa

je ni nič več blizu!“ — „Ljudje božji,“ je odgovarjala Francka natihome, „tri otroke imam doma, tri otroke, ki vam nikoli nič storili niso in ki so lačni... lačni... lačni!“ — Zdrznila se je na postelji — danilo se je že, medla svetloba je prihajala v izbo. Tam so ležali, na tleh, vsi trije pod eno odejo, stisnjeni drug k drugemu, na obrazih komaj malo rdečice, ustece odprta... Francka je zaječala naglas, mož se je skoro predramil, obrnil se je na postelji in je zamahnil z roko; nato je potegnil odejo višje, zazdihnil je in je spet zaspal.

Francka je vstala, oblekla se je in je šla k čevljarju. Izposodila si je kruha, kave in cukra in se je vrnila oprezno, da bi se nihče ne predramil. Nato si je obula škornje in si je ogrnila gorko zimsko ruto; zbudila je nalahko moža, ki se je ozrl nanjo začuden, z motnimi, zlovoljnimi očmi. „Skuhaj kavo, Tone, in kruh je na mizi; do poldne že pridem...“ Še nekaj je hotela reči, morda je čakala, da bi odgovoril, in stala je pred durmi. On se je obrnil na postelji, molčal je in poizkušal, da bi dohitel lepe sanje, ki so se izgubljale...

Francka se je napravila na težko pot. Stopila je komaj prvi korak in nogo so bile že trudne od bremena, ki ji je ležalo na srcu. Hodila je hitro po zmrzli cesti, po klancu navkreber; na drugi strani se je kmalu pričel gozd, nizko redko drevje je bilo že čisto golo, tu pa tam je še visel rumen list in se je tresel v vetru. Zemlja je bila valovita, dvigal se je holm nad holmom, nekateri do polovice goli, drugi poraščeni s smrečjem in bukovjem. Dolgočasna pokrajina je bila, ustvarjena za siromake in zavržence. Ob rebrih so visele samotne kočje; od daleč je zvonilo v stolpu siromašne podružnice, zvenelo je žalostno, zdihujoče. Francka se je prekrizala in je molila naglas; daleč naokoli ni bilo človeka.

(Dalje prihodnjič)

25. avstrijski lesni velesejem - Celovški velesejem

JUBILEJNA PRIREDITEV

14. do 22. AVGUSTA 1976

1600 razstavljalcev iz 30 držav pričakuje Vaš obisk

VELIK VESELIČNI PROSTOR
od 12. avgusta 1976, ob 18. uri

ÖHM 76

ÖHM 76

ÖHM 76

ÖHM 76

ÖHM 76

ÖHM 76

ÖHM 76

ÖHM 76

ÖHM 76

ÖHM 76

ÖHM 76

ÖHM 76

šport - šport - šport - šport - šport - šport

SAK - okrepčan za novo sezono

Zelo dobro se je pripravil Slovenski atletski klub za novo sezono, v kateri igra končno v 1. razredu. Ker je ta razred bolj zahteven, je sklenil odbor, da nakupi nekaj novih igralcev, Slovencev, ki so bili javljeni pri drugih klubih.

Ker se je v preteklosti izkazalo, da je za uspešnost na športnem področju nujno potrebno, da ima klub večji kader, je SAK prijavil za to sezono tudi 2. člansko moštvo. To je dopolnitev k prvemu koraku, ki se je realiziral lani s ponovno ustanovitvijo mladinske ekipe. Ta ukrep je rodil tudi obilne sadove: mladinci so postali prvaki v svoji skupini, 5 igralcev iz te ekipe bo letos opora 2. članskega moštva, 2 mladince pa sta bila vpoklicana v koroško mladinsko reprezentanco (Justin Polanšek 2-krat, Marjan Velik 4-krat). Dobro mladinsko delo SAK je Koroška nogometna zveza honorirala s tem, da je letos uvrstila mladinsko ekipo v višjo skupino „Leistungsgruppe“.

Slovenski atletski klub se je ojačil z naslednjimi igralci:

Konrad Blajs (Železna Kapla), Martin Hobel (Bilčovs), Feliks Pandel (Dobri vas), Danilo Prušnik (Kotmara vas), Gusti Zablatnik (Bilčovs), Martin Rogl (Št. Janž), Albin Waldhauser (pošta Celovec), Franc Sadjak (je za SAK eno leto stal), Franci Šmid (Bistrica v Rožu) in Anton Beton (Sava-Kranj), ki ga je SAK dobil po posredovanju pobratenega kluba NK Olimpije.

Odjavili pa so se: Beno Kraut, Peter Waldhauser in Janez Wieser.

Poleg novih ima SAK sledeče igralce na razpolago:

Jože Blajs, Jože Fera, Janez Hribar, Kristijan Krajger, Nuži Lampichler, Florijan Lipusch, Janko Malle, Janez Millionig, Mirko Oraž, Marjan Pandel, Janez Pandel, Janez Tratar, Folti Waldhauser, Vinko Wieser, Janko Woschitz.

Iz mladinskega moštva: Justin

Polanšek, Marko Kupper, Marjan Tschertou, Benetik, Marko Smrečnik.

Obe članski moštvi bo treniral eden izmed trenerjev NK Olimpija iz Ljubljane. Trener mladinske ekipe pa bo tudi v naprej Valter Gutovnik iz Podjune pri Globasnici, ki mu bo stal spet ob strani Albert Smrečnik, ki je sekijski vodja mladinskega moštva. Kot je izjavil trener mladinske ekipe, Gutovnik, so pogoji tudi letos dobri, le za trening se kažejo problemi. Igralci, ki so v dijaškem domu Mohorjeve v Marjanišču, v preteklem letu niso smeli na Košatovo igrišče trenirati. Na igrišču poleg Marjanišča pa je nevarnost, da se kdo poškoduje, prevelika. Gotovo pa se bo našla v razgovoru z vodstvom doma kaka možnost, da se problem za letošnjo sezono razčisti.

Kot zelo dober voditelj in posrednik se je izkazal novoizvoljen

ni predsednik SAK, Franci Šmid. Kot smo razbrali iz razgovorov z igralci in nekaterimi predstavniki kluba, je večino številnih aktivnosti skorajda sam izvršil. Ponos igralcev, da imajo takega predsednika, je mogoče razbrati z njihovih lic.

Klubu, ki kaže tako aktivnost, se ni treba bati za bodočnost. Tudi mi ga z vso močjo podpiramo, da bo mogel čim prej uresničiti svoj cilj, da postane športni center koroških Slovencev

Želimo Slovenskemu atletskemu klubu čim večji uspeh v novi nogometni sezoni!

Ob dosegu lovorike prvaka obeh moštev je izdal Slovenski atletski klub brošuro „6 let SAK“. V njej seznanja bralca z zgodovino kluba, z razveseljivimi in za nas Slovence usodnimi dogodki. Brošuro bo mogoče dobiti pri blagajnah na internacionalnem turnirju v soboto in nedeljo, 31. 7. in 1. 8. pred KAC stadionom.

Prijateljska tekma: SAK - Železna Kapla

V petek, 23. 7. 1976 je igral SAK prijateljsko tekmo proti moštvu iz Železne Kaple. Ker so šli nekateri nogometiški študentje, na počitniško prakso, SAK ni mogel igrati v svoji najmočnejši postavi. Čeprav je bilo moštvo nevirgano, šest igralcev je imelo pri SAK premiero, se je moštvo hitro znašlo in bilo v drugem polčasu v vsakem oziru vodečo moštvo.

Kot zelo dober vratar se je iz-

kazal novi igralec Anton Beton iz Kranja, ki bo v novi sezoni branil vrata 1. moštva SAK. Kakor že velikokrat je bil najboljši igralec na igrišču Marjan Pandel. Zelo razveseljivo je, da je začel po dolgem času spet streljati na gol in bil tudi dvakrat uspešen.

Slovenski atletski klub je zmagal 7:3. Gole za SAK so ustrelili: Fera (1), Hobel (2), Zablatnik (2), M. Pandel (2).

Olimpiada: 1. bron za Avstrijo

Eno samo bronasto kolajno je dosegla Avstrija doslej pri olimpijskih

skih igrah v Montrealu. Dr. Rudolf Dollinger je s 562 krogi v streljanju s prosto pištolo zasedel tretje mesto — kakor pred štirimi leti v Münchnu. Ostali športniki so kot pričakovano razočarali.

Dobre izglede je imel sprva paradni jezdec Hugo Simon, ki pa ob koncu ni imel več primerno disponiranega konja, potem ko mu je „Lavendel“ zbolel na nogi.

Tako je za avstrijske športnike zaenkrat ostalo vse pri starem olimpijskem geslu „Zraven biti je vse“.

Kanadske oblasti pa so medtem doživele kljub najstrožjim varnostnim ukrepom kritike, ker je marsikateremu „gostu“ uspelo prekaniti varnostne ukrepe. Vesti, da se nahaja v Montrealu več teroristov, se ponavljajo dan za dnem.

Letošnje poletne olimpijske igre stojijo v znamenju vedno novih svetovnih rekordov. Predvsem v plavanju izgleda, da razvoj še zdaleč ni pri kraju, kajti rekordi držijo vedno le kratko dobo.

Zaenkrat je najuspešnejša država NDR z 26 zlatimi, nato sledi Sovjetska zveza z 24 zlatimi in ZDA z 21 zlatimi kolajnami. Avstrija je na 28. mestu.

Beg pred strupenim oblakom

Okrog tisoč petsto ljudi, ki živijo v Sevezu, severno od Monze, so izselili zaradi strupenega oblaka, ki je nastal pri eksploziji v neki kemični tovarni v bližini Milana. Strupeni plin, podoben tistim, ki so jih uporabljali v vietnamski vojni, da bi uničevali rastlinje, je v obliki oblaka več dni lebdel nad Monzo. Ko je začelo deževati, je oblak potisnilo bliže k zemlji.

Več kot trideset ljudi, polovica med njimi so bili otroci, je moralo

v bolnico zaradi opeklin in poškodb na jetrih in ledvicah. Poginilo je dosti živine. Znanstveniki ne izključujejo možnosti, da bodo morali vso zastrupljeno zemljo odstraniti, kajti strupeni plin bi utegnil ostati neskončno dolgo v njej.

Dva vodilna uslužbenca tovarne, kjer je nastala eksplozija, so zaprli, a kasneje izpustili. Predstavniki švicarske družbe, ki je lastnica tovarne, je dal lokalnim oblastem 100 milijonov lir kot prispevek za reševalno akcijo.

Libanon: premirje za eno uro

V Libanonu je v nedeljo ob osmih zjutraj po lokalnem času začelo veljati najnovejše, 53. premirje. Sporazum so podpisali predstavniki vseh sprtih strani v Libanonu in predvideva normalizacijo položaja v Beirutu, ponovno odprtje mednarodnega letališča, odstranitev barikad na libanonskih ulicah, prenehanje sedanje kampanje proti Siriji in upoštevanje kairskih dokumentov o prisotnosti Palestincev v Libanonu.

Toda to najnovejše premirje je trajalo samo nekaj več kot eno uro. Vojaške operacije se nadaljujejo tudi okrog palestinskega taborišča Tal El Zatar.

Arabska liga je poslala nujne pozive zunanjim ministrom Združenih emiratov, Omana, Kuvajta, Bahreina, Alžirije, Tunizije in Maroka, naj sodelujejo v arabskih silah v Libanonu. Zdaj je tam 2300 sirskih, libijskih in saudskih vojakov.

Srečanje v Colombu

(Nadaljevanje s 3. strani)

Malavi, Malezija, Mali, Malta, Mavretanija, Mavricius, Maroko, Mozambik, Nepal, Niger, Nigerija, Oman, PLO, Panama, Peru, Katar, Ruanda, Sao Tome in Principe, Saudova Arabija, Senegal, Sejšelski otoki, Sierra Leone, Singapur, Somalija, Sudan, Svazi, Sirija, Togo, Trinidad-Tobago, Tunizija, Uganda, Združeni arabski emirati, Tanzanija, Gornja Volta, DR Vietnam, Jemenska arabska republika, LDR Jemen, Jugoslavija, Zair, Zambija in Sri Lanka.

Vabila so poslali tudi desetim latinskoameriškim državam in

enaštirim osvobodilnim gibanjem, ki bodo sodelovali na konferenci kot opazovalci, ter Avstriji, Finski in Švedski, ki bodo poslale predstavnike kot goste. O prisotnosti Švice in Portugalske, ki želita prisostvovati kot gosta, oziroma Romunije in Filipinov, ki sta zaprosila za status opazovalcev, bodo odločili na sami konferenci.

SFR Jugoslavija velja kot ena izmed tistih neuvrščenih držav, ki ima med neuvrščenimi izredno veliko ugleda in je bila in je tudi vodilna in iniciativna pri pripravah za srečanje v Colombu.

Ziva bitja na Marsu?

(Nadaljevanje s 3. strani)

Julija, so se pojavile nekatere tehnične težave.

Znanstvenikom je največ težav povzročala mehanična „roka“ — lopatica, ki naj bi zbrala vzorce Marsovih tal, da bi preiskali, če so v njih mikroorganizmi. Ta naprava je, kot je izjavil direktor projekta James Martin, obstala sredi preizkusa.

Razen tega, da je odpovedal seizmograf, ki se mu verjetno pri pristajanju ni posrečilo, da bi se ločil od škatle, v katero so ga postavili in ne daje nobenega glasu od sebe, tare ekipo znanstvenikov v Pasadeni še ena težava: radijski

signali, ki jih oddaja sonda, so čedalje šibkejši. Namesto da bi naprave delovale s polno močjo 30 W, kot je bilo predvideno — oddaja z zmanjšano močjo 1 W. „Izguba enega izmed obeh prenosnikov lahko povzroči, da bomo ob nekaterih podatke z Marsove površine. Vendar pa ne bo ogrozila poslanstva „Vikinga“, izjavljajo ameriški znanstveniki.

Vendar pa so znanstveniki še vedno optimisti in menijo, da razdalja okoli 340 milijonov kilometrov, ki loči laboratorij v Pasadeni od Marsa ne bo ovira, da bi odpravili nastale težave.

Japonska: korupcijski škandal Tanako zaprla policija

Na Japonskem so pripravili bivšega ministrskega predsednika Kakueija Tanako zaradi odkupnine, ki jo je, kot je dognal državni tožilec, dobil od ameriškega letalskega koncerna Lockheed. Tanaka se je prostovoljno javil k zasliševanju, v prostorih državnega tožilstva so ga nato takoj prijeli.

Tanaka je moral leta 1974 od-

stopiti kot ministrski predsednik, ker so mu očitali korupcijo. Sedaj, ko sa ga zaprli, je izjavil tudi izstop iz liberalno-demokratske stranke. V zvezi z ameriškim koncernom Lockheed ga dolžijo, da se je pustil podkupiti s 30 milijoni šilingov, ker je dodelil temu koncernu večjo pošiljko letal. Pogajal pa se je Tanaka z bivšim ameriškim predsednikom Nixonom.

1. mednarodni turnir SAK

SAK bo priredil 31. 7. in 1. 8. na igrišču KAC v Celovcu prvi mednarodni turnir. Sodelovali bodo: NK Olimpija iz Ljubljane, NK Maribor, Avstrija Celovec in 1. moštvo SAK.

Turnir se bo začel v soboto, 31. 7., ob 15.30.

Program bo sledeči:

Sobota, 31. julija:

15.30 otvoritev; 15.45 NK Olimpija — SAK; 17.30 NK Maribor: Austria-SAX Celovec.

Nedelja, 1. avgusta:

15.30 tekma za 3. mesto; 17.15 tekma za 1. mesto.